

65. évf., 2011. X. 27., ára 50 dinár

30

Jó Pajtás

A low-angle photograph of the Statue of Liberty against a clear blue sky. The statue is green and holds a torch in its right hand. The sun is shining from behind the crown, creating a lens flare effect.

125 éves a szabadság szobor

Szűcs Imre verseinek nyomdokában

AJó Pajtás szerkesztősége a törzsudvarnoki Szűcs Imre Udvarnoki Magyar Oktatást és Művelődést Fejlesztő Társulással közösen meghirdette a Szűcs Imre Versmondó Versenyt.

A versennyel a szervezők a magyar nyelv napjához is kötve meg kívánják emlékezni a húsz éve elhunyt neves gyermekköltőről, Udvarnok szülőföldjéről, a Jó Pajtás irodalmi szerkesztőjéről, s egyben szeretnék folytatni gyermeklapunk által negyvenszer megszervezett, 2005-ben az áldatlan gazdasági körülmények miatt megszakadt hagyományos nyelvvelő versenyt.

Nyárutó

*Hét felhő mögött
hol van most a nap?
hét felhő mögött
merre is halad?
hét felhő mögött
hova, merre száll?
Míg pergő levelekkel
tűnik el a nyár?
Hol van most a nap
hét felhő mögött?
Tán didereg és
délre költözött?
Hét felhő mögött
kék-e még az ég?
Vagy elmosta a
tenger csapadék?
Hét felhő mögöl
kirepül a szél.
S a fűszálaknak
tavaszról mesél.*

Mint már tájékoztattunk (Jó Pajtás, 27. sz.), a Szűcs Imre Versmondó Verseny kiinduló pontját a Forum Könyvkiadó kiadásában most megjelent Zúzott kaleidoszkóp c. Szűcs Imre-versekötet képezi, ezzel is visszatérve ahhoz a régen elfelejtett gyakorlathoz, hogy minden nyelvvelő versenyünk egy-egy frissen kiadott könyvhöz kötődik, azaz ajánlott ebből a könyvből verset választani, de nem jelent

Gyermekszem

*A gyermekszem: virág, csillag, oltalom,
Csupa játék, csupa mosoly, izgalom.
A gyermekszem: tág világ és kikelet,
Ha reád néz, földérinti szívedet.
A gyermekszem: ablak, forrás, dombtető,
Erdőzúgás tisztította levegő.
A gyermekszem: a legfurcsább hatalom,
Próbáld ki csak másokon vagy magadon.
Mert amikor a gyermekszem: kérve kér,
Tág tükrébe minden csoda belefér.
A gyermekszem: szirmát nyitó kék virág,
Tőle fordult szebbre, jobbra a világ.
A gyermekszem: fényesség és bizalom,
Vezéreljen téged is az utadon.*

hátrányt a versenyben, ha Szűcs Imre más versével lép föl a versenyző.

Noha a benevezési határidő lejárt, folyamatosan érkeznek a bejelentkezések, de, mint általában mindenütt a bércei Balkánon és környékén – mi is elfogadjuk az utolsó pillanatig jelentkezőket is. Az időszűke miatt a szervezők úgy döntöttek, nem lesznek körzeti versenyek, a benevezett iskolákból egy-egy autóval egyenesen a döntőre jönnek a versenyzők. A szabadkai iskolákból – tudtuk meg nemrég – közös autóbusszal jönnek a versenyzők és tanáraik Törzsudvarnokra...

Még egyszer emlékeztetünk: a versenyben részt vehet minden vajdasági elemista, s ök korosztályuk függvényében 4 kategóriában versenyezhetnek:

1. csoport: 1–2 osztály
2. csoport: 3–4. osztály
3. csoport: 5–6. osztályosok
4. csoport: 7–8. osztályosok

A teljes versenykiírást elolvashatjátok a 27-es Jó Pajtásban, de a weboldalunkon is: <http://www.jopajtas.info> (a Tartalom címszó alá rejtettük el). Mint már mondtuk, az iskola-

bajnokok egyenesen Törzsudvarnokra jönnek, körzeti verseny nélkül.

A verseny döntőjét, valamint a Zúzott kaleidoszkóp c. Szűcs Imre-versekötet bemutatóját Törzsudvarnokon tartjuk meg 2011. november 5-én, Imre-napon. A győzteseknek és főkészítő tanáraiknak értékes könyvjutalmakat készítenek a szervezők, de a döntő minden résztvevője ajándékkönyvet és emléklapot (oklevelet) kap.

JELENTKEZNI és ÉRDEKLŐDNI ITT lehet:
e-mail: jopajtas.zserk@magyarszo.com
Tel: 021/ 475-4008
ill.: Jó Pajtás szerkesztősége,
21000 NOVI SAD, Vojvode Mišića 1.

További információkkal az ötletgazda is szívesen szolgál:
Pál Károly 063/ 8333966
palkaroly51@gmail.com

Ha nagyanyó mesél

*Nagyanyó,
nagyanyó
ha mesét mond,
csuda jó,
felhők fölé
szállunk,
s kék hegyek
ormáról
lógatjuk a
lábunk!*

Megmaradni volna jó

*Virágnak lenni volna jó,
kikeletnyitónak,
madárnak lenni volna jó,
égbe szárnyalónak,

madárnak lenni volna jó,
pacsirtának, csíznek,
de megmaradni volna jó –
tiszta forrásvíznek.*

Az újvidéki Petőfi Sándor Magyar Művelődési Központban újakezdi működését a képzőművészeti szakcsoport. Szeretettel várunk minden kreatív, festeni-rajzolni szerető iskolást.

Érdeklődni a 021/47-40-697-es telefonszámon lehet.

Ami kötelező, az nem is lehet jó!?

„A gyerekeknek olvasnia kell. Nem sokat kell olvasnia. Jót kell olvasnia. Az ilyen olvasmány táplál. De az olvasmány, mely csak kötelesség, butít. Kezébe kell adni a gyermeknek az iskolában az eleven, lélegző remekműveket, nem félig, hanem egészen, s módját kell találni annak, hogy kifejezhesse nemtetszését még a legnagyobb lángelmével szemben is. A kötelező tetszés megöli az ízlést” – mondta Kosztolányi Dezső az olvasásról.

A sok házi olvasmányt el kell olvasni, s közülük jó néhány igen jó könyv. A legkedvesebbek: az Egri csillagok, A Pál utcai fiúk, A kárókatona még nem jöttek vissza... Azonban biztos akad olyan is, melyet nem szívesen vesztek kézbe, de mivel kötelező, el kell olvasni.

Hogy mi a véleményük erről az óbecsei Sever Đurkić iskola tanulóinak, elmesélik Zapletán Erika magyartanár nő tanítványai: a hatodikos **Márki Eleonóra**, **Fehér Zsolt**, a nyolcadikos **Kovács Franciska**, a hetedikos **Horvát Lenke**, **Horvát Evelin**, **Kiss Viktor**, az ötödikes **Sulc Boglárka** és **Nagy Attila**.

Mikor fölteszem a kérdést, mi a véleményük arról, hogy ami kötelező, nem is lehet jó?, Franciska mindjárt rávágja:

– Dehogynem – az ideai házi olvasmányaink mind nagyon jók. Szabó Magda Mondják meg Zsófikának című regényét az este olvastam ki. Nekem nagyon tetszett. Mivel magyarórán vetélkedő formájában dolgozzuk föl, így olvasás közben már készítettem kérdéseket. A nyáron ott voltam a Gion Nándor irodalmi táborban Újvidéken, s máris készülök a jövő évre. A kárókatona még nem jöttek vissza című házi olvasmánnyal foglalkoztunk, melyet háromszor is elolvastam. Az dén három regényt kell elolvasni: a Szent Péter esernyőjét, Ábel a rengetegbent s persze A kárókatonaikat. Feladatlapokat kell kitölteni, s ez alapján döntik el, ki mehet majd a táborba. Különben én minden este olvasok. Nemcsak a házi olvasmányokat, hanem anyukám könyveit. Főleg a pöttyös könyveket szeretem, azok állnak közel hozzám. A balladákat is kedvelem, mivel tagja vagyok a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkörnek, ahol néptáncolok, énekelek, a balladákat nemcsak olvasom, hanem énekelem is.

Lenke szerint igenis vannak olyan könyvek, melyek nem olyan érdekesek, melyeket nem szívesen olvasott el, mert ő inkább a kalandos regényeket szereti.

– A verses házi olvasmányokat nemigen kedvelem – jelenti ki Lenke –, mert szívesebben olvasom a kalandos, gyerekekről szóló történeteket. A Pál utcai fiúk, A kárókatona még nem jöttek vissza házi olvasmányok például nagyon tetszettek. A mi korunkbeli gyerekekről szólnak, s olvasás közben egészen beleéltem magam. Jó lenne, ha mind ilyenek lennének a házi olvasmányok. Én is szeretek olvasni, s nemcsak a kötelezőket olvasom el. Most olvastam Halasi Mária: Utolsó padban című regényét, s ajánlom

a Jó Pajtás olvasóinak, ha még nem olvasták, okvetlenül szerezzék be. Ha Magyarországon járunk, mindig vásárolunk könyvet. Legutóbb Francine Oomen regényeit vettem meg: a Hogyan éljük túl az első csókot?, Hogyan éljük túl a mosolyszünetet? és Hogyan éljük túl az első csalódást? címűeket. Az idén én is megyek a Gion-táborba.

Evelin sem kedveli az olyan olvasmányokat, melyekben sok évszám van meg unalmasak. Viszont annyira szereti a meséket, hogy még a népmesemondó versenyen is ott volt.

– Megtörtént – emlékezik vissza Evelin –, hogy egy olvasmány olyan hosszúnak tűnt, hogy nem is volt kedvem hozzáfogni. De mikor már valamennyit elolvastam belőle, érdekesnek találtam. Nem kedvelem az unalmas könyveket. Most olvasom Gion Nándor A kárókatona még nem jöttek vissza című regényét. Ez a házi olvasmány nagyon is érdekel. De mikor sok évszámot kell megjegyezni, azt már nem szeretem. Unalmas. Kedvelem a meséket is. Meg anyukám valamikori könyveit, a lányregényeket.

Viktor szerint igaz is meg nem is, hogy ami kötelező, az nem is lehet jó. Ugyanis vannak egész jó kötelező olvasmányok, de akadnak köztük unalmasak is. Ő is jobban élvezi az érdekes, kalandos regényeket.

– Az olyan olvasmányok, mint a Toldi, kevésbé érdekelnek, de azért elolvastam – emlékezik vissza Viktor. – Vannak azért jók is. Nekem nagyon tetszett a Nemo kapitány, A Pál utcai fiúk... Szeretem a könyveket, újabban Rejtő Jenő műveit bújom...

– Eleonóra sem kedveli az összes kötelező olvasmányt, de azért elolvassa őket.

– Nekem a Szélördög nemigen tetszett – mondja Eleonóra –, de mivel el kellett olvasni, hát elolvastam. Azonban tetszett a János

vitéz, A Pál utcai fiúk... A meséket is szeretem, meg az olyan elbeszéléseket, melyekből lehet tanulni. Így olvasom Fekete István műveit, s közülük is nagyon tetszett a kis rókaról szóló meseregény, a Vuk.

Zsolti is úgy van vele, hogy némelyik házi olvasmány nemigen nyerte el a tetszését, de azért elolvasta.

– Volt, amelyik nem volt az ínyemre – meséli Zsolti –, de a Kincskereső kisködmön, a János vitéz nagyon is tetszett. Szeretem a kalandos történeteket. Sok könyvet elolvastam már, s mondhatom, Thomas Brezina A fekete lovag című regényét olvasva szerettem meg az olvasást. Azért ha unatkozom, előveszem a könyvtár pályázatán nyert könyvet is, A hunok legendáját. Kedvelem még a rimes verseket is, így Petőfi költeményeit is szívesen olvasom.

Bogi főleg az állatokról szóló meséket kedveli.

– Nekem sok mesét olvastak a szüleim, amikor kicsi voltam, s még akkor megszerettem a meséket – mondja Bogi. – Így alsóban mind tetszettek a házi olvasmányok. Sok könyvem van: az Oroszlánkirály meg kutyákról, macskákról szólók... Most éppen a János vitéz lapozom, s mondhatom, nagyon tetszik ez a verses mese.

Anita se mindig örömmel fogott hozzá a házi olvasmányokhoz.

– Megtörtént – kezdi –, hogy nem volt kedvem elolvasni a kötelező olvasmányt, mert az eleje eléggé unalmasnak tűnt. Azért elolvastam. Én is voltam a könyvtárban a népmesemondó versenyen, mert még mindig kedvelem a meséket is. Újabban Thomas Brezina könyveit bújom. Most olvastam a Mentsük meg a pónikat című regényét. Szívesen olvasom a Fiúk kizárva sorozatot...

Koncz Erzsébet

Amire szívesen emlékszünk...

Kinek ne lenne olyan emléke, amire mindig örömmel, mosolyogva gondol vissza?! Bizony sok boldog pillanat és esemény tarkítja a mindennapokat, de ezek között is vannak különösen kedves emlékek, melyeket talán sosem feledünk el. Lehet az egy kirándulás, egy születésnap, egy meglepetés, egy győzelem, egy nagy-nagy nevetés, egy szerelem kibontakozása vagy egy kívánság, ami valóra válik. Persze a legtöbb szép emlék általában olyan dolgokhoz kötődik, amiket másokkal osztottunk meg, és mindig jó érzés összeülni, hogy újra meg újra felidézünk őket. Legalábbis a szabadkai Jovan Jovanović Zmaj iskola hetedikesei így gondolják. Most **Kösze-gi Klaudia, Szécsi Andrea, Rózsa Tímea** és **Jakić Wiwien** osztják meg veletek egy-egy kedves emléküket.

Wiwien egyik legszebb emléke az idei nyárhoz kapcsolódik, pontosabban az Interetno fesztiválhoz.

– Minden évben augusztus végén van ez a fesztivál, és néhányan megbeszéltük, hogy elmegyünk mi is. Ott aztán találkoztunk más ismerősökkel, haverokkal meg azok barátai-val, és végül egy legalább húsz-huszonöt fős csapat jött össze. Voltak köztük mostani osztálytársak és a volt osztálytársaim, az ovis társaim és néhányan, akikkel akkor ismerkedtünk meg. Azután mindenhová együtt mentünk, végigvonultunk a központon, sokat hülyültünk, fagyiztunk, sétáltunk, beszélgettünk, nevtünk. Éjlig együtt voltunk, és nagyon jó volt a hangulat. Először történt meg, hogy ilyen nagy társaság verődött össze, ezért is

volt különleges és szép ez az este, és jó volt látni a rengeteg embert a városban, mert szerintem ilyen ritkán van. Jó lenne, ha megint összegyűlne egy ilyen nagy társaság, de szeretnék egyszer egy Justin Bieber-koncertre is eljutni. Az is feledhetetlen élmény lenne.

Klaudia is egyik idei szép emlékét idézte fel.

– Úgy volt, hogy az idén játéktáborba megyek, mert a legtöbb ismerősöm is oda ment, de végül a MIT-tábor lett belőle. Egyáltalán nem bánom, hogy így alakult, mert nagyon jól éreztem magam. Bár alig ismertem valakit, nagyon hamar összebarátkoztam a többiekkel, és jó volt a hangulat. Sokat esett az eső, és volt, hogy filmet néztünk. Persze a filmre senki sem figyelt igazán, inkább beszélgettünk, és az volt a jó, hogy egy nagy társaság jött össze. Kialakultak barátságok, szerelmek, meg ott volt egy fiú, aki tetszett. Rengeteget nevtünk, mindig történt valami érdekes, izgalmas. Ez volt eddig a legjobb táborozásom. Persze amíg ott voltunk, nagyon jó volt, és jó érzés visszagondolni rá, ugyanakkor kicsit el is szomorodom, mert elmúlt. Elég sok szép emlékem van egyébként, legtöbb a nyárhoz kapcsolódik, meg persze a társasághoz. Mert azok a legemlékezetesebb pillanatok, amikor együtt vagyunk a barátainkkal.

– Nekem is az Interetno volt a legjobb élményem – mondja Timi. – Hét éve járok néptáncra és aznap, amikor összejött a társaság, nekem fellépésem is volt, utána pedig csatlakoztam a többiekhez. Sokat jelentett, hogy eljöttek a barátnőim, meg maga a fesztivál is

jó volt. Sok szép emlékem fűződik a fellépésekhez és versenyekhez is. Már maga az utazás is mindig élmény, meg ilyenkor nagyon sokat nevetünk, hülyéskedünk a többiekkel, és barátkozunk másokkal. Ha pedig jó eredményt érünk el a versenyen, akkor megint csak egy szép emlékekkel gazdagodva jövünk haza. Amikor visszagondolok az ilyen pillanatokra, mindig jó érzés tölteni el, mert szerintem is a legszebb dolgok azok, amikor sokat nevetek, és olyan emberekkel vagyok, akikkel jól érzem magam, de akár fiúkhoz is kötődhetnek szép emlékek. A tárgyak nem tudnak olyan nagy örömet jelenteni, bár biztosan vannak kivételek. Inkább az Anti Fitness Club koncertjére szeretnék eljutni egyszer. Az nagyon jó lenne.

A MIT-táborban Klaudia mellett Andi is sok szép emléket gyűjtött.

– Rengeteg dolog történt velünk abban a néhány napban. Első este nagyon sokan összejöttünk, beszélgettünk, nevtünk, és akikkel aznap összebarátkoztunk, az egész tábor alatt együtt voltunk. Volt diszkónap, de mi helyette a tornaterembe mentünk, és ott hülyéskedtünk, Vivi meg beleesett a sárba, mikor menekült egy fiú elől. Volt egy nagy sátor, amibe legalább húszan bementünk, és amikor kizavartak minket a csoportvezetők, nagyot néztek, hogy csak jövünk, jövünk kifelé, és sehogy sem ürül ki a sátor. Szóval sokat nevtünk, nagyon sok szép élményünk volt. Amikor visszagondolok rá, egyszerre felvidulok és el is szomorodom, de tudom, hogy jövőre megint találkozunk, és megint ugyanilyen jó lesz.

Sztojánovity Livia

Jégre váró vizek

A lombok sárgulása, a hajnali ködök, a gyümölcsök érése, a villanydróton gyülekező fecskék és a bögő szarvasbikák azt jelzik, hogy a természet készülődik a télre. A vizekben a „hervadás tündérvilága” nem olyan látványos, mint egy bükkerdő lomkoronájában, de ugyanolyan fontos változások mennek végbe folyóinkban és tavainkban, mint a szárazföldet benépesítő élővilágban.

Az őszi esők is elindíthatnak árhullámokat folyóvizeinken, de ezek általában jóval kisebbek a hegyek hótakarójának olvadékvizeit elvezető tavaszi árvizeknél. Minthogy nálunk rendszerint a június a legcsapadékosabb hónap, ezért az őszi áradások ritkábban és kevésbé veszélyesek a tavasz végi, nyár eleji „zöldáraknál”. A nagy meleg elmúltával viszont csökken a párolgás, így a nyár végére kiszáradt időszakos pocsoljakat és mocsarakat az őszi esők újra vízzel töltik fel, és ezek többnyire nem is száradnak ki a következő nyárig. Apró vízi élőhelyekként alkalmat adnak a lárválla-
potban teledő csíkbogár- és szúnyogfajoknak, hogy gyors peterakással zárják az évet.

Ahogy fokozatosan hűl a levegő, az állóvizek felszínét is lehűti. Ilyenkor a felszíni vízréteg sűrűbbé válik, mint a mélyebben levő melegebb rétegek, ezért alásüllyed. Ez a minden évben bekövetkező, állóvizeinket az aljukig átmozgató őszi vízkeveredés friss, oxigénben gazdag, ám bomlástermékekben szegény vízhez juttatja a tó mélyének élővilágát. Ez a folyamat ugyanakkor tápanyagokat juttat a felszíni vízrétegbe. A fagyok beálltáig befejeződik a tó téli hórétgödése, leáll a további vízkeveredés, és a kialakuló jégpáncél a felszín megmozgató széltől is elzárja a vizet.

Fagyos felszín

A vízfelszín és a vízpart lakói érzik leginkább a tél erejét. Őszre a nád kicsi, hosszú szőrű szemtermései, valamint a gyékényfajok apró, könnyű, repítőszőrös termései egyaránt beérnek: az őszi szél kicsavarja őket a nádbugákból és a gyékénybuzogányokból, és messzire, új élőhelyek felé ragadja mindegyiket. A nádas és gyékényes őszel még egészségesnek látszik, pedig a növények már kivonták a cukrok és az aminosavak nagy részét a pusztulásra ítélt szárból és levelekből, és felhalmozták ezeket

a tartalék anyagokat az iszapban áttelelő gyöktörzsekben. Tavaszig a fagy és a szél elvégzi a dolgát, és amikor felbukkannak az áttelelt gyöktörzsek rügeiből a víz fölé emelkedő új szájak, a tavalyi nádnak és gyékénynek csak az elhalt, töredezett, kiritkult, elszürkült maradványait zörgeti a szél. Hasonló sors vár az úszóhírnárra is: a rucaöröm spórái, a kolokán termései, valamint a tócsagaz rügei a biztonságos vízfenékre süllyedve várják ki a tavaszt, miközben a növény többi része elpusztulva gazdagítja az aljzat bomló szerves anyagait. A tündérrózsza és a vízitök úszó levelei is elpusztulnak, csak a gyöktörzsük teled áll. Télen és kora tavasszal a vizek gyakorlatilag ezért hínármentesek.

A vízfelszín állatainak sincs sok esélyük a jéggel szemben. Bizonyos fajok, például a kerिंगőbogarak az iszapba húzódnak telelni. A molnárpoloskák szárnyra kapnak, és a szárazföldön keresnek maguknak fagymentes telelőhelyet. Néhány csíkbogárfaj is így tesz. Az áttelelő vízmadarak, például a jégmadár, fagymentes táplálkozóhelyeket keresnek maguknak.

A mélyben

A jégpáncél alatti néhány Celsius-fokos vízben az élet lelassul, de nem áll meg. Ha a csapadék nagy része tartós hó formájában hull, akkor a vizek tápanyag-utánpótlása csökken. A jég az oxigén elől is elzárja a víz mélyét, és a fény egy részét is kiszűri, főleg akkor, ha hóréteg rakódik rá. A hideg vízben lelassuló életműködésekhez szerencsére kevés oxigénre és tápanyagra van szükség.

A planktonikus algák ezért sohasem annyira tömegesek télen, mint nyáron, az úgynevezett vízvirágzások idején. A vízmozgások lassulása vagy leállása, valamint a lebegő algák kis egyedszáma következtében a legtöbb természetes vizünk sokkal átlátszóbb télen, mint nyáron. Azonban olyan hideg vizet kedvelő planktonikus algafajok, például bizonyos kovaalgák is vannak, amelyek kifejezetten télen jelennek meg vizeinkben. Ezek Észak-Európában nyáron is fellelhetők. Számos algafaj egész évben gazdagítja vizeinket, de mennyiségük a különböző évszakokban eltérő lehet. A meleg vizet kedvelő algák viszont csak nyáron vagy tavasztól őszi tagjai a planktonnak. A növényi plankton fajösszetétele tehát nagy évszakos változást mutat.

Az állati plankton is hasonlóan viselkedik. Vízi bolhafajaink többsége nyáron kizárólag szűznemzéssel szaporodik, ekképp csak a nőstényeket találjuk meg vizeinkben. Őszel a csökkenő vízhőmérséklet és a rövidülő nappalok hatására azonban a hímek is megjelennek. A párosodás után a nőstények kemény héjú, az iszapban áttelelő tartóspetékét hoznak létre. Ezekből tavasszal új, ismét szűznemzéssel szaporodó nőstények kelnek ki. A kandicsrákok kifejezett egyedei vagy idős lárvái képesek inaktív módon áttelelni az iszapban. Rajtuk kívül egész évben aktív, sőt, kifejezetten hideg vizet kedvelő mikroszkopikus rákfajok, mint például a *Cyclops vicinus* nevű kandics vagy a *Fabenformicandona protzi* kagylósrák is vannak.

Cyclops vicinus

A fenéklakó gerincteleneket, a nagyon sebély vizekben élőket kivéve, a tél nem veszélyezteti különösebben. Pete, lárvá vagy kifejlett állat alakjában is áttelelhetnek, miközben lelassulnak az életműködései.

Halaink többsége elsősorban túlélni igyekszik a telet: az ősz a tápanyag felhalmozásának és az ivadék növekedésének utolsó, aktív időszakára folyó- és állóvizeinkben. A sebes pisztrángoknak őszel kevés idejük jut a táplálkozásra, mert a hegyi patakok e szép rablólhalai ilyenkor ívnak és rakják ikráikat a patakmederbe ázott gödröcskébe. Köves, mély, tiszta vízű folyóink rejtett életmódú tőkehalféléje, a menyhal pedig télen ikrázik. Mindkét halfaj különös ívási ideje a tengeri eredettel állhat kapcsolatban. A hazai halak túlnyomó többsége a fenék közelében „elvermelve”, nyugalmi állapotban veszi át a telet. A nagyon hamar (már februárban) ívó csukának azonban nincs ideje tavasszal a ikratermeléshez felerősödni, ezért a horgászok nagy öröme télen is aktívan táplálkozik.

Vízi élőhelyeink minden őszel látványos szinterei a madárvonulásnak. A madarászok számos, hazánkban egyébként nem költő madárfaj olykor hatalmas tömegeit figyelhetik meg ilyenkor. A vonuló madarak lábain vagy bélrendszerében szállított spórák, magvak és tartóspeték más vízi élőlények elterjesztéséhez is hozzájárulnak.

Nagy csíkbogár

Nagy vízibolha

Miért utálják a bőregereket az esőt?

Adenevérek esős időben azért maradnak inkább otthon, mert vízesen sokkal több energiát kell a repülésre fordítaniuk.

Christian Voigt, a kutatás vezetője és munkatársai tíz Costa Rica-i Carollia sowelli denevért reptettek egy röpdében száraz, majd nedves bundában, végül szitáló esőben. Eközben mérték az energiafelhasználásukat.

Eddig úgy hitték a kutatók, hogy eső esetén az állatok túl kevés táplálékot fognak, vagy nem működik a visszhangok alapján való tájékozódásuk.

Azonban nem ez a helyzet. Míg a szitáló eső nem okozott mérhető erőfeszítést az állatoknak, a vizes bunda kétszeresére növelte a repülés energiaszükségletét. A vizes bundában valószínűleg annyi hőt veszítenek a denevérek, hogy pluszenergiát kell felhasználniuk állandó testhőmérsékletük fenntartásához. A testhez szorosabban simuló vizes bunda ezenfelül még a csontos részek kiemelkedését is okozza, megváltoztatva így az állat aerodinamikáját.

A megnövekedett energiaráfordítás azonban nyilvánvalóan csak akkor éri meg az állatoknak, ha azt az elfogyasztott táplálékkal – a Costa Rica-i denevér gyümölcsökkel – fedezni tudják. Ezért a kis termetű emlősök esőben többnyire csökkentik anyagcseréjüket, és kivárják a jobb időt – vélekednek a kutatók.

Mekegésről ismerősök

Akecskék képesek felismerni a nagyon fiatal kecskegidák hangját, és így különböztetik meg őket más állatok utódaiktól.

Míg más emlősök a szaglást és a látást részesítik előnyben csemetéjük felismerésére, a gidákat anyjuk a bégetésükről azonosítja. A kecskék már az ötnapos kecskececsemő hangját is képesek kiszűrni a többi hasonló korú állatétól.

A nőtény kecskék szokásait a Londoni Queen Mary Egyetemen vizsgálták. A tudósok feltételezik, hogy a kecskéknél azért fontos a hallás és a szaglás, mert vadon élve az aljnövényzetbe bújva töltötték első hónapjukat. Ez a stratégia biztosította a túlélést a ragadozókkal szemben, ugyanakkor javította az évezredek során a kecskék hangfelismerő képességét is.

Kinötte tüskéit a meztelen sün

Kopasz sünt gondoz egy brit nő, amire az állat nagyon rászorul, mert nincs egyetlen tüskéje sem.

A féléves Betty emiatt védtelen, a vadonban hamar ragadozók prédájává válhat. Ráadásul a sünök tüskés bundája nem csupán védelmi vonalként – avagy gömbként – szolgál, hanem a „fűtéshez” is hozzájárul, ugyanis a sünbunda melegebben tartja télen gazdáját.

Meztelen Betty bőre rendkívül száraz, gondozója, az állatmentő központ tulajdonosa, Tonia Gardner kénytelen rendszeresen olajokkal kengetni. Előfordulhat, hogy a sün meztelensége örökletes, emiatt elzavarják közeléből a hím sünöket, nehogy további meztelen süncsemeték jöjjenek világra.

A brit kopasz sün „nudizmusát” bőrrendellenessége okozhatja, melyre azonban nincs magyarázat. Gondozója reméli, hogy a sün idővel „kinövi” betegségét, pontosabban kinöveszti végre tüskéit.

Száz kilónál nagyobbra nőnek

A kimondottan nagy halak növekedési „sikerlistájának” összeállítása során hamar rájövünk, hogy az adatok három alapon jöttek össze, és rendszerint ütköznek. Az első, és egyúttal legelterjedtebb – akárcsak nálunk is – a szóbeszéd. Ennek során a halak hajlamosak nagyobbra nőni, mint a vizekben, és a történet folyamatos szellőztetése során, még évekkel elhalálózásuk után is, tovább növekszenek. A másik csoportba a dokumentált példányok tartoznak. Ezek méretei, zsákmányolásának helye, ideje... bizonyított. A harmadik az IGFA (International Game Fish Association) nyilvántartása, melyben csak a sporthorgászok által zsákmányolt halak szerepelnek. Az IGFA által nyilvántartottak és a dokumentált legnagyobb példányok között rendszerint jókora úr tátong. Lazán értelmezve: a sporthorgászokon áll, hogy a különbözetet a jövőben csökkentésük. Ennek egyes fajok esetében az az akadálya, hogy bizonyos halak állománya a legnagyobb ismert példány elejtése óta megritkult, nagyjai megfogyatkoztak. Ugyanakkor más fajok éppen az utóbbi években/évtizedekben mutattak olyan növekedési erélyt, amely a múltban ismeretlen volt. A megritkulást rendszerint a túlhalászás vagy az élettér zsugorodása eredményezte. A mostanság növekedési rekordokat döntő halak viszont rendszerint a telepített fajok közül kerülnek ki, mert az új vizekből hiányoznak természetes ellenségeik. Rohamos növekedésükben szerepet játszik az is, hogy az új vizekbe az ott élő őshonos fajok hatalmas terjeszkedési lehetőséget nyújtanak nekik. Csak példának okáért mondjuk, hogy vidékünkön ez a busákkal történt a közel-

múltban, míg a harcsával most van így Katalónia vizeiben.

Az **aligátorhal** (*Atractosteus spatula*) a kajmánhalfélék családjába tartozó faj. Nevét megnyúlt, nagy hegyes fogakkal zsúfolt állkapcsáról kapta. Észak-Amerika délkeleti és Közép-Amerika keleti részén, lassú folyású folyókban, tavakban él. Átlagos testtömege 40 kilogramm, de akár a háromméteres testhosszat is elérheti, ekkor már 130 kilós. Ragadozó. A nagyobb példányok állítólag még az igazi aligátorra is rátámadnak, de többnyire hallal táplálkozik. Hatalmas testtömege ellenére sem tartozik a legnépszerűbb sporthalalok közé.

Sokan a **nílusi sügért** (*Lates niloticus*) tartják a világ legnagyobbra növő édesvízi halának. De nem a legnagyobb. Az viszont

igaz, hogy ádáz ragadozó és falánk is. A sporthorgászok körében rendkívül népszerű. Ugyanakkor nem árt tudni róla, hogy az ugandai Viktória-tóban az 1950-es években telepített nilusisügér-állomány 350 egyéb halfajt pusztított ki, ezért a vízi állatvilág számára legveszélyesebb halnak tartják. Szaporulata magas, egy-egy nagyobb nőstény akár 1,4 millió ikrát is rakhat. Kimondottan nagyra növő faj, a Viktória-tóból 232 kg-os példány került elő, testhossza 251 centi volt. Állítólag. Megbízhatóbb adatnak számít a Nasszer-tározóból kifogott 176 kilós.

Az **ázsiai mekongharcsa** (*Pangasianodon gigas*) több mint háromméteres testhosszával és 300 kilójával a világ legnagyobb ma élő édesvízi halának számít. Délkelet-Ázsiában a folyók főmedrében él, ahol a víz mélysége meghaladja a 10 métert. Az esős időszak kezdetén ívásvéget a folyók felső szakasza felé vándorol. A mekongharcsa állománya rohamosan csökken, a felmérések szerint az utóbbi tíz-egynéhány évben állományának több mint nyolcvan százaléka eltűnt.

(Folytatjuk)

Kedvenc horgászvizem

Történetem nem arról szól, hogy milyen nagy halat fogtam, meg mekkora kapásom volt, mivel igazán nagy fogásom még nem volt. De ahogy a szüleim is mondják, a remény hal meg utoljára.

Kedvenc helyem a Tisza, a kép is ott készült egy csónakból. A nagyszüleim vikendháza Zentán van a Tisza-parton. Nagyon szeretek ott. Jól érzem magam, és a horgászásnak is ott tudok legtöbb időt szentelni. Már évek óta járunk oda, így sok horgászbarátom is van. Krisztivél lógok legtöbbet együtt, és vele szoktam horgászni is.

Rendszerint napokig tart, amíg elkészítjük a horgászhelyet. Néhány nappal előbb elkezdjük etetni a kiszemelt helyet, hogy

a halak odaszokjonak. A mi halaink mindenevőek. Adunk nekik kukoricát, amelyet különböző aromákba áztatunk, szoktunk kenyérszeleteket is bedobálni, meg persze számunk rájuk egy kicsit a zsebpénzünkéből, és veszünk igazi haledeleket.

A horgászás napján már hajnalban megindulunk. Előző este a botokat felszereljük, és elkészítjük a csalikat. Többféle csalit is kipróbáltunk már, de még nem tudjuk, melyik lehet az igazi. Általában fenekezőkkel meg úszós szerelékekkel szoktunk nekivágni a horgászásnak. Kapás az van bőven, de fogás is. Sajnos, nagy halat még nem fogtunk, csak olyan kis tenyereseket. A nagyon kicsiket visszaengedjük, azokat kár bántani.

Remélem, eljön az az idő is, amikor kifogom életem legnagyobb halát. Ha ez a nap egyszer eljön, ígérem, egy fényképes beszámolót fogok róla küldeni.

Pásztor Krisztián, Csantavér

**Október 27.
Szabina napja.**

Szabina: Latin eredetű név, a Szabin férfinév női párja. Jelentése: a szabinok népéhez tartozó.

1811. X. 27. – 200 éve történt

Megszületett az amerikai Pittstownban Isaac Merritt Singer, a varrógép legiskeresebb fejlesztője. Sem színésznek, sem üzletembernek nem volt jó, viszont félelmetes érzelme volt mindenféle műszaki dologhoz. 1851-ben azonban egy elromlott varrógép javításával bízták meg, ő pedig Howe masinája alapján 11 nap alatt kifejlesztett egy sokkal hatékonyabb, folyamatos varráásra is alkalmas eszközt. 1865-re a vállalatnak 29 országban voltak gyárai, Singer tehetségéből pedig 20 szabadalmaztatott találmányra futotta. Nagyjából 15 millió dolláros vagyont halála után 23 gyermeke között osztották fel.

1759. X. 27. – 252 éve történt

Érsemlyében megszületett Kazinczy Ferenc író, irodalomszervező, nyelvújító, költő, műfordító, a magyar nyelvújítás vezéralakja. A sárospataki kollégiumban végezte tanulmányait 1769-től 1779-ig, előbb apja kívánságára teológiát, apja halála után jogot tanult, kapcsolatba került Bessenyei kerestül a magyar felvilágosodással. 1831. augusztus 22-én halt meg Széphalmon, kívánsága szerint itt nyugszik ma is az „írófejedelem” a családi temetőben. Egykori kúriája helyén Ybl Miklós tervei alapján klasszicista stílusú mauzóleumot állítottak, melynek felirata: „Kazinczy Ferenc emlékének állította a hálás utókor”.

Október 28.

Simon, Szimonetta, Alfréd, Alfréda, Anasztázia, Szalvia, Szalviusz, Szilviusz, Taddeus, Tádé és Tömör napja.

Simon: A héber eredetű Simeon név görög Szimón alakváltozatából származik. Jelentése: meghallgattatás.

Tömör: Ótörök eredetű régi magyar személynév. Jelentése: vas.

1886. X. 28. – 125 éve történt

New Yorkban felavatták a Szabadság-szobrot. Az alkotás azóta is az USA és a szabadság jelképe. Tartószerkezetét Gustav Eiffel tervezte, magát a szobrot pedig Frédéric Bartholdi. A francia nép adományozta Amerikának 1884-ben Párizsban, ahol azóta is látható kicsinyített másolata. Szétszedték, és hajóval szállították mai helyére. Csigalépcső vezet a koronába és a fátylába. A korona 7 ága a világ 7 nagy tengerét jelképezi.

1636. X. 28. – 375 éve történt

A Massachusetts államban (USA) levő Cambridge-ben megalapították Amerika első egyetemét, amelyet később Harvard College-nak neveztek el. 1639. március 13-án nevezték el John Harvard

puritán teológusról, aki erre a főiskolára hagyta hatalmas magánkönyvtárát és örökölt vagyonának felét. A Harvard College az újonnan alapított Cambridge első épülete volt, ezzel tették le a ma is meghatározó szerepű Harvard Egyetem alapjait.

Október 29.

Nárcisz, Teofil, Zénó, Melinda és Ermelinda napja.

Nárcisz: Görög eredetű név, a Narciszusz férfinév női párja. Jelentése maga a virág.

Zénó: A görög Zénón név latin alakváltozatából származik. A Zenóbiosz, Zenódotosz nevek önállósult rövidülése. Jelentése: Zeusztól származó.

1906. X. 29. – 105 éve történt

A kassai dómban örök nyugalomra helyezték Zrínyi Ilona és II. Rákóczi Ferenc hamvait.

1863. X. 29. – 148 éve történt

Megalakult a Nemzetközi Vöröskereszt. 1828. május 8-án született Henri Dunant svájci író, aki 1859-ben szemtanúja volt a solferinói ütközet sebesülteit tragikus pusztulásának. Ennek az élménynek a következtében 1860-ban elkezdte létrehozni a Nemzetközi Vöröskereszt segélyszervezetét. A Vöröskereszt napja az ő emlékére minden évben május 8. A Vöröskereszt alapításának az 1863-as évét jelölik meg, az ún. Genfi Egyezmény egy évvel később hagyta jóvá a kezdeményezést.

Október 30.

Alfonz, Kolos, Fanni, Stefánia, Éneás és Aszter napja.

Alfonz: Germán eredetű név. Jelentése: nemes, készséges, harcra kész.

Stefánia: Latin eredetű név, az István férfinévnek a latin Stephanus alakjából képzett női név. Jelentése: virágkoszorú.

2011. X. 30.

Óraátállítás – a téli időszámítás kezdete: 1980 óta október utolsó vasárnapján hajnali 3-kor 2-re állítjuk az órákat. Az óraátállítás célja az volt, hogy a nappalok minél jobban egybeessenek az emberek megszokott ébrenléti idejével, ami átlagosan reggel héttől este tízig tart. Az óraátállítást először 1976-ban, három évvel az első olajárrobbanás után vezették be Franciaországban. A lépést azzal indokolták, hogy az akcióval 300 ezer tonna kőolajnak megfelelő energiamegtakarítás érhető el. A nyári időszámítás minden év március utolsó vasárnapján kezdődik, és október utolsó vasárnapjáig tart. Ma már megoszlanak a vélemények a téli-nyári időszámítás kapcsán, mivel energiafogyasztási szokásaink nagymértékben megváltoztak. A legújabb számítások szerint már nem lehet az óraátállítással energiát megtakarítani.

1990. X. 30. – 21 éve történt

A La Manche csatorna alatt találtak meg a francia és brit alagútépítők az 50,4 km hosszú vasúti tengeralatti alagút építése során. Ezzel összeért a Nagy-Britanniát és Franciaországot összekötő vasúti alagút, más néven a „Csalagút”.

Október 31.

Farkas, Alfonz, Cseke és Kristóf napja.

Farkas: Régi magyar személynév. Azon ritka eredeti magyar neveink egyike, melyeket nem szorítottak ki a keresztény nevek. A Farkas nevet a középkor óta folyamatosan használják. Jelentése a szó maga.

Cseke: Török, magyar eredetű név, a Csek név származéka. Jelentése: húzó, vivő.

2011. X. 31.

Takarékossági világnap – a világ takarékpénztárainak 1924-ben tartott első kongresszusán hozott határozat értelmében minden év októberének utolsó munkanapján tartják világszerte. A Milánóban rendezett nemzetközi konferencián Európá, Ázsia, Ausztrália 28 országa takarékpénztárainak küldöttei fordultak a világ takarékpénztáraihoz, hogy ünnepeljék a jövőben október utolsó munkanapján a TAKARÉKOSSÁG VILÁGNAPJÁT. A Takarékbanks Világszervezetének (World Savings Banks Institute, WSBI) legfőbb célja a tagok képviselete a nemzetközi szervezeteknél, mint a Nemzetközi Valutaalap, a Világbank, az Európai Unió. A nemzetközi szervezetnek jelenleg több mint 80 országban vannak tagszervezetei.

1517. X. 31. – 494 éve történt

Luther Márton wittenbergi teológiaprofesszor közzétette 95 tézisét, amellyel kezdetét vette a reformáció. Tézisei a búcsúcedulákkal való visszaélések, és a katolikus egyház elvilágiasodása ellen szóltak. Luther (született: 1483. XI. 10.), az Ágoston-rendi szerzetes, a szász választófejedelem bíbliamagyarázó professzora Wittenbergben közzétett 95 tézisével indította el a reformációt, amely súlyos tudati válságot okozott a nyugati kereszténységben és az egységes egyház evangélikus és katolikus egyházra szakadt. Luther téziseiben elutasította a búcsúcedulák árusítását, elítélte a búcsú gyakorlatát, illetve a búcsúval való visszaéléseket, bírálta a bűnök pénzzel való megváltását. Luthert a pápa kiátkozta és kiközösítette, III. (Bölcs) Frigyes szász választófejedelem védelme alatt élt Wartburgban, ahol 1522-ben lefordította németre az Újszövetséget.

November 1.

Marianna, Igor, Benigna, Benignusz és Benke napja.

Marianna: Latin eredetű név, a Mariana névből származhat. Jelentése: Marius családjához tartozó, Szűz Máriához tartozó. Más magyarázat szerint, a Mária és az Anna összetételének tekintik a legtöbb nyelvben.

Igor: Német, orosz eredetű név, a germán Ingar név orosz változata. Jelentése: Yngvi isten segítségével oltalmazó.

844. XI. 1. – 1167 éve történt

A keresztény országokban mindenszentek napja: azon üdvözültek ünnepe, akiknek nincs külön emléknapjuk. Az ünnep 741-ben, III. Gergely pápa idején jelent meg először a megemlékezés napjaként, egyetemes ünneppé IV. Gergely pápa tette 844-ben. Sok országban munkaszüneti napnak számít, a halottak napja előtt ilyenkor az emberek elhunyt hozzátartozóik sírjait szépítik a másnap esedékes halottak napjára készülve.

1884. XI. 1. – 127 éve történt

Döntést született a világ időzónákra való felosztásáról. A kezdő délkört Greenwichben (Anglia) jelölték ki.

November 2.

Achilles, Viktor, Tóbiás, Bató, Bogdán és Viktória napja.

Achilles: Görög, latin eredetű név, az Achillesz név s-sel ejtett, régi magyar formája. Jelentése: a kígyó fia.

Bató: Magyar eredetű név. Jelentése: buzogány.

998. XI. 2. – 1013 éve történt

Halottak napja (latinul Commemoratio omnium Fidelium Defunctorum), keresztény ünnep. A katolikusok november 2-án tartják, mindenszentek napját követően, a bizánci szertartásban a pünkösdi előtti szombatban.

1902. 11. 2. – 109 éve történt

Felsőrácegrespusztán megszületett Illyés Gyula (eredeti nevén: Illés Gyula) Kosuth-díjas magyar költő, író, műfordító, szerkesztő, az MTA tagja, a Digitális Irodalmi Akadémia megalakulásától annak posztumusz tagja. 1920. december 22-én jelent meg első verse (El ne essél, testvér). 1921 őszétől a budapesti egyetem magyar-francia szakos hallgatója volt. 1934-ben az első írókongresszusra való meghívás alapján hosszabb utazást tett a Szovjetunióba. 1941-ben, Babits Mihály halála után a Nyugat örökébe lépő Magyar Csillag szerkesztője. Magyarországot német megszállása után 1944 márciusától Német Lászlóval a Dunántúlon és Budapesten bujkált. 1945–1946-ban a Nemzeti Parasztpárt egyik vezetője volt. 1945–1949 között a Magyar Tudományos Akadémia tagja is volt, amikor is politikai alapon sokakkal egyetemben őt is megfosztották tagságától. 1983. április 15-én hunyt el Budapesten.

A mint az előre küldött élcsapatok jelentése megérkezik, és az elővéd kifürkészte a területet, a fejedelem a főhad részére elrendeli a továbbindulást. Árpád most már egészen a Zagyva folyóig nyomul előre, a Mátra erdejében üt táborn.

Úgy határoztak, hogy a fejedelmi Magyar törzs az ország közepét foglalja majd el, és körülötte helyezkednek el a törzsek úgy, hogy a legkésőbb csatlakozó kun és kabar törzsek a legszélén, a gyepek közelébe kapjanak helyet. A fejedelmi szállás ott lesz, ahol Attila király egykori palotája volt.

Erdélyben ott van még Mén Marót, de mégsem ő a komoly ellenfél. A veszély Zalán, aki a végén majd belátja, hogy a magyarok kiszorítják a Tisza és a Duna közül. Még Zalán előtt, Szvatoplukkal együtt Árpádnak el kell intézniük a morvákat.

Árpád a nyugati hadjáratot a morvák ellen Zoárdra és Hubára bízta. Zoárd vezér kétezer harcossal indul, míg három nap múlva Huba vezér is elindul utánuk, más úton, kétezer lovassal. Amikor átkelnek a Sajó folyón, az előőrsek jelentik, hogy Gömör várán túl már ellenségbe ütközhetnek. Hamarosan elérik a Galga folyó felső folyását. Itt újra egyesül a két sereg, és egymástól nem nagy távolságra elérik a Dunát. A Duna mentén haladva az Ipoly folyó partján ütnek táborn.

A következő napokban átkelnek a Garam folyón, és ott táboroznak, hogy másnap tovább nyomulva Zoárd serege átkel a Nyitrán, míg Huba seregével északra fordul, és eléri a lengyel határt, Zoárd pedig seregével eléri a Morva folyót, ahol már az Ostmárki határ van, amely jelenleg a bajorok országa Arnulf királlyal.

A magyarok fokozatos terjeszkedése nagy aggodalommal tölti el Zalán vezért. Összes vezéreit egybehívva a magyarok sikereiről beszélnek. Ezek után tehát számítani lehet arra, hogy most már a magyarok megindulnak a Duna-Tisza közén dél felé. Zalán még idejében elküldte segélykérő követeket Simeon bolgár fejedelemez és Leó császárhoz, Bizáncba. A többszörös segélykérésnek meglett az eredménye, mert a görög császár és Simeon is küldött hadsereget. A seregek a titeli síkon, a Tisza mellett táboroznak le.

Alig érnek vissza Botond, Bulcsú és Tas a hadaikhoz, a Tisza túlsó oldalára és a Maros menti táborokba, Zalán máris követeket küld Árpád táborába, akik ott igen dőlyfösen viselkedtek. A következőket üzenté vezérük:

– Zalán vezér, a dunai-tiszai bolgárok nagy fejedelme azt üzeni neked, Árpád, hogy azonnal hagyd el az ő földjét, és indulj vissza arra a földre, ahol születted, mert különben a nagy szövetséges bolgár és bizánci hadakkal kergetünk vissza...

Árpád azonban higgadtan a következőket mondta:

– Szerencsétek, hogy követek vagytok. Azt üzenem Zalán vezérének: A földet, amely a Duna és Tisza között terül el, azonkívül a Duna

Zalán futása

vizét, amely Regensburg felől dél felé folyik, a magunk pénzén szereztük meg akkor, amikor új emberekként megjelentünk itt, s azok ára fejében küldöttünk tizenkét fehér lovat meg egyebeket. Vezetétek ő maga földje jószágát dicsérve egy nyaláb füvet küldött Alpár homokjáról és egy korsóval a Duna vizéből. Ezért megparancsoljuk uratoknak, Zalán vezérének, hogy hagyja el a mi földünket, és amilyen gyorsan csak futni tud, hordja el magát a bolgárok földjére... Ha pedig ezt meg nem teszi, tudja meg, hogy mi azonnal hadat indítunk!

A követek hallva Árpád kemény beszédét, megretentek, és rohantak vissza Zalánhoz.

Alig kísérték ki a követeket a határon túlra, a fejedelem riadóztatja a törzseket. Tas, Botond és Bulcsú vezérhez megy az üzenet. Készüljenek fel a bolgárok és a görögök elleni nagy harcra. Mindenféle seregszemlére és gyakorlatra kerül sor. Ember és ló állapota, szerelék, fegyverzet vizsgálata kezdődik.

Az indulás előtti napon Árpád szemléli meg a sereget. Három hadoszlopban indulnak meg a Zagyva folyótól. Innen már együttesen vonul a sereg a Tisza mellett egészen, amíg Alpár mezejére nem érkeznek.

Ed és Edömér a kunokkal vezetik az előhadat, és messze Alpár előtt, a Tisza mellett szállnak táborba. Azonnal felderítőket és kémeket küldenek ki mindenfelé.

Alpár síkra elsőnek a bolgárok hada érkezik meg Simeon cár vezetésével. Három dandárban húszezer lovas. Hamarosan a görögök megérkeznek. A görög sereget, amely húszezer harcosból áll, Leó császár küldi, a vezére a gögös patrícius Philo (Filó).

A honfoglaló magyarok 896. augusztus végén megütköztek a bolgár-görög hadakkal Alpár mezején. Az Árpád által előreküldött elővéd vezetői a kun Edömér, Bors, Bogács és Laborc. A sereg másik része a haditervezés szerint titokban kel majd át a Tiszán, és a kellő időben avatkozik be a csatába. Megkezdődött a csata,

a kunok vannak a közepén, és a legnagyobb nyomást kapják. A két szárnyon Bors és Laborc serege harcol. A két rohanó sereg összecsap! Csattognak az összeverődő kengyelvasak, a lovak gázolnak, tipornak a csikorgó vasakon, pajzsokon. Bors és Laborc serege is nehéz helyzetben van, de keményen tartják magukat. Amikor Edömér serege a nagy nyomás alatt hátrálni kezd, Botondék már úsztatják a Tiszát a kijelölt helyen, amelyet már előbb földérintettek. Borzalmas sebességgel vágják keresztül a meglepett bolgár sereget, minden átvágásnál rakásra hullik a megdermedt ellenség, messzire verik szét a soraikat. A rövid kopják mint óriás nyilvesszők repülnek a megzavarodott bolgár seregre, és azok nem tudják, hogy a fejük fölé vagy az arcuk elé tartsák kerek bőrpajzsait.

Az ellenség fejvesztetten menekülni kezd. Laborc és Bogács vezérek vijjogva vetik rá magukat a menekülőkre. A nagy, büszke bolgár seregből hírmondónak is alig marad. Nagy a magyarok vesztesége is. A kun vezér, Edömér is ott maradt a mezőn...

A Tisza-parti bokrokban, rekettyésekben, nádasokban és füzesekben végig, egészen le Titelig, és a túlsó part mocsaras kiöntésében mindenütt Tas vezér megfigyelői bújnak meg.

Zalán főhadiszállásán, Titelnél, a görög sereg is készülődik visszavonulni. Zalán kétségbeesetten futkos és könyörög, hogy most ne hagyják cserben, amikor itt vannak a nyakán a magyarok.

Az egész bolgár sereg feloszlik, és fejvesztetten menekülne, de nincs hova. A kunok, mint veszett farkasok kopjazzák, fokozzák az ellenséget. Zalán, amikor válságosra fordult a helyzet, lassan hátrafelé húzódott, és váltott lovakon menekült előbb Titelig, de mivel ott is félt a magyarok bosszújától, meg sem állt, míg Nándorfehérvár várába nem ért.

Összeállította Uri Ferenc történész

Liszt Ferenc volt a gazdám

Nem kezdek úgy a történetet, hogy: „Egyszer volt, hol nem volt...”, mert nem vagyok valami nagy mesélő, csak egy Knödel (Gombóc) nevű kutya, aki az örök vadászmezőkön vénségére azzal dicsekedhet és büszkélkedhet, hogy Liszt Ferenc adta neki ezt a nevet.

Már a legelejétől, 1811. október 22-étől, azaz születésünk óta együtt voltunk. Ádám bácsi egy dobozba téve engem odarakott a kis Ferenc mellé. Így kezdődött közös utunk. Teljesen átlagos lett volna a gyermekkorunk, ha fel nem fedezik kis gazdám zenei tehetségét. Nem sok időbe telt, és csodagyerekek kezdtek nevezni, mert rengetegen megirigyelhették a zongoratudását. No, és aztán... Igaz, én a zenéhez nem értek, így nem is szólok bele ebbe a dologba... Elfogadom a hozzáértők véleményét, hogy a többi emberhez képest óriási tehetséggel rendelkeztem. Európa zenei központjaiban koncerteztem már hat-hét évesen. Egy időben még idős édesanyját is támogatta anyagilag. Ahogy felnőttem, egyre több nő rajongója lett, és így persze sokszor szerelmi gondokkal küszködtem. De ez nem ment a munka rovására. Ekkor már zeneszerzéssel és vezényléssel is foglalkoztam. És nem azért mondom, mert elfogult vagyok, de nagy sikerei voltak.

A sikerek azonban nem vették el az eszét. Megmaradt jólelkű embernek. Őzletlenül segítette zenésztársait és a fiatalabb tehetségeket is. Egyéni zenei stílusát nem értette meg mindenki. Csak idővel ismerték el. És azon is sokan csodálkoztak, hogy miért vallja magát magyarnak. Ezen én is csodálkoztam, hiszen imádott nemzete nyelvén szinte egy kukkot sem tudott. Biztosan édesapja emlékeit őrizte ily módon.

Nagy ember volt, én mondom... Hiába, nem értek a zenéhez, de Liszt Ferenc kiváló tehetség volt. Igazi csoda a zeneművészet történetében!... És így én is bekerülhettem ebbe a történetbe, hiszen nagy művész ide vagy oda, mégiscsak az én gazdám volt!

Darázs Éva, 8. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

Gondolatok Liszt Ferencről

Liszt Ferenc 1811-ben született, ennek ünnepeljük az idén a 200. évfordulóját.

Ezzel kapcsolatban jutott eszembe az a gyermekkori zenei élményem, hogy első osztályos koromban az elsők között iratkoztam be a zeneiskolába zongora szakra. Sajnos én nem voltam csodagyermek, mint Liszt Ferenc, aki már kilenc éves korában Sopronban és Pozsonyban lépett fel értő közönség előtt. Ha ő lett volna a barátom, biztosan figyelmeztetett volna, hogy a zenei pálya milyen sok kitartást, türelmet, tehetséget, családi támogatást igényel. Neki az édesapja volt az első zenei nevelője. A mi családjunkban nincsen zenei tehetség, és bizony én sem vagyok kitartó, így az első gyakorlatoktól megijedve, az első nehézségektől meghátrálva gyorsan kiiratkoztam a zenedéből. A barátnőim hatására később vonzott a hegedű, majd a gitár. De ezeket a hangszereket sem szánta nekem a sors. Tehát még csak képzeletben sem lehetnék Liszt Ferenc zenésztársa. Ő a legnagyobbakkal került kapcsolatba. Az ő hatásukra és velük együtt emelkedtem egyre magasabbra a zene szárnyán. Az 1840-es években bejárta egész Európát. Koncertjein mindenhol ünnepelték.

Művészi és emberi értékeit őrzik tanítványainak művei, a róla készült műalkotások (szobrok és festmények), a róla elnevezett intézmények (múzeum, főiskola), a díj, amit a tiszteletére alapítottak, de leginkább a komolyzenét értő emberek.

Csernók Xénia, 8. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

Liszt Ferenc volt a zongoratanárom

Egy csodás történetet fogok elmesélni. Elmesélem, hogyan találkoztam Liszt Ferencel.

Egy nap elhatároztam, hogy megtanulok játszani valamilyen hangszereken. Megbeszéltem a szüleimmel is, és közösen úgy döntöttünk, hogy a zongorát választom. A tanárválasztásban kikértem a zenetanárnő véleményét is. Azt mondta, találkozzunk az iskolában, és ő majd elvezet a zongoraoktatóhoz. Mindenre elszántam és izgatottan értem oda a megbeszélte időben. A tanárnő mosolyogva mutatott be egy dús frizurát viselő bácsinak. Képzelték, Liszt Ferenc volt az! Jó volt látni és megismerkedni vele. Akkor délután csak beszélgettünk. Elmesélte a gyermekkorát, és azt, hogy mekkora kitartás kell, hogy jó eredményt érhesünk el valamilyen. Később megmutatta a zongorát is, amin majd muzsikálunk.

A következő alkalommal már ritmusgyakorlatokat is feladott, és a kottaolvasást is elkezdte. Pár hét után már meg kellett mutatnom a közönség előtt is, hogy mit tanultam a mesteremtől. Jól sikerült a fellépésem. Boldog voltam, de boldogságomba bánat is vegyült, ugyanis Liszt közölte velem, hogy koncertkörútra indul, így át kell adnia az oktatásomat egy másik tanárnak.

Akkor elszomorodtam, de aztán rájöttem, hogy hálás lehetek, hogy egyáltalán találkozhattam ezzel a kiváló zenésszel. Azóta is büszkén mesélem mindenkinek, hogy milyen szerencsés vagyok.

Kovács Petra, 5. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

Barátom, Liszt Ferenc

Mire hazaértem az iskolából, nagyon elfáradtam, ezért lefeküdtem egy kicsit. Álmodtam valamit...

1811. október 22-ét írunk. Egy szülőszobában heverészem. Valaki megszólított:

– Gágágu... – ami babanyelven azt jelentette: Liszt Ferenc vagyok. Most születtem én is, akárcsak te. Hogy hívnak?

– Á-oá-ó-ó – feleltem természetesen ugyanazon a titkos nyelven –, Rebecki Martin vagyok, ezt írja a kiságyamon.

– Szólíts Fercsinek! Barátok leszünk-e?

– Hát persze!

Hat éves korunkig elválaszthatatlanok voltunk. Ferenc magas, vékony gyerek volt, én az ellentéte. Ő zenét szeretett hallgatni, én biciklizni szerettem. Ő folyton kottákat írt a porba, míg én a porral dobálóztam. Ez a felhőtlen játék hat éves korunkig tartott, amikor Ádám bácsi tanítani kezdte Ferencet zongorázni. Azért a komoly gyakorlatok mellett maradt mindig időnk a csínytevésekre is.

Aztán tízéves korunktól ez megszakadt a folytonos koncertezések miatt. A barátságunk azonban megmaradt. Követtem pajtásomat a fellépéseire: Pestre, Párizsba, Londonba.

Tizenhét évesen megkomolyodtam. Amíg én udvarolni jártam, Ferci zongoraleckéket adott. De mi ez?! Ja, csak a macska... megnyalt, erre riadtam fel... de alhatok még egy kicsit. Lecsuktam a szememet, és 1886 júliusában jártam. Útra keltem, hogy meglátogassam a barátomat, aki tüdőgyulladásban betegeskedett. Sajnos, nem gyógyult fel. 1886. július 31-én újra babanyelven szóltam hozzá, most utoljára, búcsúként:

– Gágágu, kedves barátom, Isten áldjon...

Már megint ez a macska! Szerencsére felébresztett ebből a furcsa álmomból. Már rohannom kellett az iskolába infóra.

Rebecki Martin, 7. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

Liszt Ferenc koncertjén jártam

Egy nap kimentem az utcára sétálni, és közben megláttam valamit a hirdetőtáblán. Egy nagy plakáton ez állt: Liszt Ferenc koncertje október 1-jén 17 órai kezdettel a színházban! Mindenkit szeretettel várunk.

El is mentem. Az első sorba ültem, hogy mindent jól lássak és halljak. A koncert nem Liszt fellépésével kezdődött. Csak vártam, és vártam, és vártam, hogy végre azt jelentsék be, hogy figyeljem, figyeljem, most következik a híres zongoraművész, Liszt Ferenc! Előtte sok ügyes gyerek lépett fel. Mindegyikük gyönyörűen játszott a hangszereken. De amikor a csodagyermek Liszt került sorra, mindenki néma csendben ült. Lélegzétvisszafojtva néztük, ahogy meghajol, majd a zongorához ül. Néma csendben hallgattuk utánozhatatlan játékát. Úgy muzsikált, mint senki más. Nem hiába nevezték csodagyermeknek. A darab végén felcsattant a taps. Alig akart abbamaradni az ünneplés. Az ifjú művész pedig szerényen mosolyogva hajolt meg a közönség előtt többször is.

Ezzel az élménnyel tértem nyugovóra. Elalvás előtt még egyszer elgondolkoztam a látottakon-hallottakon, és elhatároztam, hogy ezután mindig megpróbálok eljutni oda, ahol éppen Liszt fellép. Nagyon megkedveltem ezt a tehetséges zenészt.

Tóth Cintia, 5. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

A barátom Liszt Ferenc

Liszt Ferenc az én zongorista barátom. A legnagyobb művészek közé sorolják. Ez már kiskorában várható volt, hiszen amit ő a kedvenc hangszerével művelt már nyolc-kilenc éves korában, az nem volt mindennapi! Már akkor csodagyermekként emlegették.

Mikor megismerkedtünk, először nagyon zárkóztunk, különlegesnek, titokzatosnak tűnt.

– Szeretsz focizni? Gyere játszani! – hívtam.

– Nem mehetek – felelte. – Dolgom van.

Sokáig nem értettem, mi dolga lehet egy gyereknek a játékon kívül. Kilenc éves volt, amikor először megláttam a zongoránál ülni. Ahogy beléptem hozzájuk, muzsikálni kezdett. Megdöbbent a rejtély: aki így tud zongorázni, akinek ilyen könnyedén futnak végig az ujjai a billentyűkön, annak nagyon sokat kell gyakorolnia, vagyis nagyon sok dolga van.

Néha kicsit meg is haragudtam: hogy érdekelheti az én Ferenc barátomat csak a zene és a gyakorlás? Én bizony nem voltam ilyen szorgalmas, és gyorsan abbahagytam a zongorázást. De azt láttam, hogy neki a kemény, de kitartó munka meghozta a gyümölcsöt. Európa-szerte hírnévre tett szert. Hamarosan Párizsba költözött, ahol a csodagyermekből tehetséges zeneszerző, karmester, zongoratanár vált. Ám bármilyen nagy művész is lett, megmaradt jó barátomnak. Két koncert között arra is szakított időt, hogy meglátogasson, vagy levélben üdvözljön. Nagyon büszke vagyok a mai napig a sikereire és arra is, hogy a barátomnak mondhatom.

Nagy Viktória Blanka, 6. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

RÜGYFAKADÁS

Nagyapám

Az én nagyapám neve Teleki József. Sokan Tücsöknek, illetve Tücsi bácsinak hívják, de én tatinak szólítom. Ő hatvannyolc esztendő.

Alacsony termetű. Fekete hajában alig van pár ősz szál. Zöld szeme mindig boldogan csillog. Általában munkásruhát visel: nyáron rövid nadrágot és egy blúzt, amit fapapuccsal egészít ki. Télen pedig vastag nadrágot és kabátot, a lábbelije csizma vagy sportcipő, attól függően, milyen munkát végez. A természetét illetően nagyon kedves, mert mindenkinek segít, és rengeteg barátja, ismerőse van. Velem is mindig türelmes, megértő, kedves és félt, nehogy valami bajom essen. Azt mondja, hogy én vagyok az ő szeme fénye. Nagyon sok szeretetet és figyelmet kapok tőle, mivel nincs több unokája. A tata hatvannyolc évesen még mindig dolgozik, és nem is akármilyen munkát végez. Méretes kamionokat hajt, a kamionos telephelyen mindenki őt kérdezi, ha valamit nem tud. Mivel régen buszsofőr volt, szinte egész Európát beutazta már. Amikor anyával még nem ismertük Szegedet, és eltévedtünk, telefonon keresztül irányított bennünket, vagy a keresztapámat Párizsban is a helyes útra terelte. Ha van egy kis szabad ideje, elmegy a közeli gyógyfürdőbe, hogy kipihenje a nap fáradságait. Utána a barátaival bowlingoznak egyet, és közben pizzát esznek. Sajnos csak kéthetente tud hazajönni a hétvégékre. Ha kimegyünk hozzá látogatába, akkor nagyon megőrül. Ilyenkor úgy rendezzi, hogy legyen szabad ideje: együtt megyünk úszni, bowlingozni, ebédelni. Néha elvisz a főnökéhez, hogy megnézzem a vaddisznókat és az őzeket; jól „ismerik” egymást, sokszor tati ad az állatoknak enni. A hatalmas udvarban van egy nagy halastó is, ahova szívesen kijár horgászni. A nagytatámnak, ha van ideje, nagyon szeret főzni. Szakácskodás közben, sőt előtte is már nagyon izgott. Előző nap készül rá, aztán pedig szívét-lelkét beleadja a főzésbe. Szerintem azért is sikerül olyan finomra. Nemrég volt egy főzőversenyen, ahol első lett. Nagyon büszke rá. Amióta cukorbeteg vagyok, rengeteg diétás csokit, kekszet és üdítőt hoz nekem, de itthon is finom ebédeket készít, amiket én is nyugodtan megehetek.

Nagyon szeretem a nagytatámat. Sokat viccelődünk és nevetünk. Széles látókörű, pozitív gondolkodású, és mindig a családja az első. Összefoglalva: mindent imádok benne.

Juhász Orsolya, 7. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Nyári élményem

A nyáron egy hétre elmentem Törökbecsére az unokatestvéremmel az anygom szüleihez.

Ott minden reggel kilenc óra felé keltem, habár a kisöcsém már keltegetett, hogy menjünk futballozni. Ő öt éves. Hacsak lehet, mi egész nap együtt vagyunk. A délelőtti órákban általában futballoztunk, délután társasjátékoztunk vagy a számítógép előtt ültünk. Egy este János bácsi megígérte, ha jók leszünk, elvisz bennünket a határba traktorral. Megőrültem, mert még traktoron nem utaztam. Tudtam, hogy aratnak, és én még azt sem láttam. Másnap reggel Marika néni korábban keltett bennünket, mert hét órára már a határban kellett lennünk. Nagy nehezen odaértünk, igaz, egy kicsit összerázódtunk az úton, de kibírtam.

Az aratógép már a búzaföldön állt, és megkezdtek az aratást. Mi a traktorból nézelődtünk, és kérdezősködtem, hogy mi minden történik. János bácsi minden kérdésemre válaszolt. Késő délután értünk haza, fáradtak voltunk, de amikor a dédi kérdezte, hogy tetszett, mi nem győztünk mesélni.

Szeretnék a jövő nyáron is átmenni Törökbecsére, mert jól éreztem magam.

Rama Krisztina, 5. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse

Egy napon történt

Szeptember harmadikán elmentünk az osztállyal hajókirándulásra, hogy megismerkedjünk az új osztályfőnökünkkel.

Az iskolában találkoztunk, és gyalog mentünk le a Népkertbe, onnan pedig a betonmólóhoz, mert ott vett fel a hajó minket. Az ötödik c-sek értek oda utójára. Addig szabadon játszhattunk a Népkertben. Telt-múlt az idő, és a hajóhoz kellett mennünk. Mire odasétáltunk, addigra már vártak ránk. Felszálltunk. Én ültem leelől, és elindultunk Adorján felé. Szép volt a táj. Élveztük a zöld növényzet látványát és a friss levegőt. Túl a csárdán visszafordultunk, akkor helyet cseréltünk a lányokkal. Eközben csupa vizesek lettünk mi is, és a táskák is. Jól kifáradtunk. Végül felmáztunk a hajó tetejére, és szárítottunk.

Azután a hajó visszavit bennünket oda, ahonnan elindultunk.

Nekem nagyon tetszett ez a kirándulás.

Martonosi Tamás, 5. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta

Elmúlt a negyedik osztály, majd a nyári szünet, és következett a felső. Itt a tanító néni helyett tanárok fogadtak bennünket, és őszintén szólva eleinte kissé féltém, de aztán belátam, nincs ebben semmi ijesztő!

Nagyon hiányzik a tanító néni, de az ötödik sem rossz. Az osztályfőnökünk rendes, a tanárok és tanárnők között van kedves, jó, vicces és szigorú is. Első nap megkaptuk az órarendet, és már másnap hét óránk volt. Szombatban hajókirándulásra mentünk. Hihetetlenül klassz volt! A hajó hátulján ültünk, és a vízbe lógattuk a lábunkat. Csurom vizek lettünk, és nagyokat nevtünk egymáson. Gyönyörködtünk a táj szépségében, s megfigyeltük a partifecskeké féskéit. Meséltünk egymásnak a nyári élményekről, a nyaralásról, a táborozásról és a mórakalmi fürdőzésről. A hétfői és a keddi napon hat-hat óránk volt. Kedden a történelemtanárnővel ismerkedtünk meg, nagyon vicces volt, az egész idő nevetéssel telt. Hétfőn a zenetanárnőhöz volt szerencsénk, s szintén kellemesen és mókásan múlt el az óra.

Az első hat nap eddig tetszik nekem, majd meglátjuk, mi jön ezután! A lényeg, hogy jól kell tanulni, akkor nem lesz nehéz.

Csabai Violetta, 5. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta

Ötödikes lettem

Szeptember elsején vidáman indultam az iskolába. Mikor beléptem az udvarba, megpillantottam néhány osztálytársamat.

Odamentem hozzájuk. Elkezdtünk beszélgetni. Elmondtuk egymásnak, hogy mit gondolunk a suliról. Aztán megszólalt a csengő. A csengetés után sorba álltunk. Először nem tudtuk, hogy hova kell sorakozni, de aztán megmondta nekünk egy tanár. Lassan bementünk a tanterembe. Nem nagyon izgultam, mert tudtam, hogy ki lesz az osztályfőnökünk. Vándoroltunk osztályról osztályra. Még házit is kaptunk. Legjobban a műszaki és a magyar tetszett.

Nagyon jó volt az iskolakezdés, és a tanárokkal tanárnőkkel való találkozás. Szeretnék még sok ilyen szeptember elsejét. Boldogan aludtam el, remélve, hogy a következő nap is ilyen lesz.

Kolompár Blanka, 5. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse

2011 júniusában lett vége a negyedik osztálynak.

Nagyon szerettem negyedik lenni, azt hiszem, hogy a négy év közül a negyedik volt a legszínesebb, legszórakoztatóbb. Rengeteget kirándultunk az osztállyal. Megkedveltem mindenkit, olyanok lettünk, mint egy nagy család, összetartozóak. Remélem, ötödikben is minden rendben lesz.

Szeptember elsején reggel a barátnőmmel, Ninával, elindultunk az iskola felé. Ott már várt minket és a többi tanulót az új osztályfőnökünk és a volt tanító nénink. Volt egy rövid tanérvnyitó műsor. Utána pedig az osztályfőnökünkkel bementünk az új tanteremünkbe. Egyesével jöttek a tantárgyaikat tanító tanárok bemutatkozni. Kedvesnek tűntek, remélem, nem lesznek túl szigorúak. Itt biztos sokkal többet kell majd tanulni, mint az alsóban. Anyukám sok-sok jó és hasznos tanáccsal látott el. Igazából nem is olyan szörnyű, mint én azt hittem. Egész jó, és nem is nehéz, ha odafigyelünk.

Mindenkinek sikeres tanévet kívánok!

Szabó Alisza, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Újból az iskolapadban

A nyári szünet kezdete óta talán a szeptember 1-jét vártam a legkevésbé. A két és fél hónap nagyon gyorsan elrepült, csak azt vettem észre, hogy anyával a könyvek és a füzetek beborításával foglalkozunk.

Ez alatt a „rövid” nyári szünet alatt kevés időt töltöttem vendégségben, a legtöbbet otthon voltam. A szüleim dolgoztak, én voltam a ház ura! Augusztus végén megvásároltuk a füzeteket, az iskolai felszerelést. Az iskola-kezdés első napján csak egy noteszt és egy örkírót vittem magammal. A suliba érve néhány meglepetés ért bennünket. Az osztálytermünket számítógépekkel halmozták el, így még nincs állandó tantermünk, és néhány új tanárnő tanít az iskolában. Velük is megismerkedtünk. Egy új tantárgy is felbukkant, a kémia.

Az első nap csak tíz óráig voltunk az iskolában. Hazaérve azon gondolkodtam, hogy nem olyan szörnyű ez az iskola, talán még hiányzott is. A másik gondolatom az volt, hogy az igazgató úr miért nem halasztotta el egy hónappal a sulit kezdését?!

Licinger Krisztián, 7. osztály, Kis Ferenc iskola, Orom

A családi hagyomány

Emlékszem, eleinte nagyon mérges voltam, amiért a szüleim nem abba az iskolába íratnak, ahová óvodai csoporttársaim készültek.

De ez az érzés idővel változott, és most már el sem tudom magam képzelni emlékes (Emlékiskola) vagy akár novemberesként (November 11. iskola). Így végzősként visszagondolva beismerhetem, feleslegesen mérgeledtem, mert jó döntés volt ebbe az iskolába íratni engem. Hiszen így csak öt-tíz perc gyaloglás otthonról a suliba, és ezért akármilyen lassan készülődöm, sosem késem el. Nagyon sok érdekes élményt köszönhetek az iskolámnak: felejthetetlen, tanárok által szervezett nyaralásokat, vicces osztálykirándulásokat, tanulmányi kirándulásokat, versenyeket, melyek során nagyon sok jó baráttra tettem szert. Örülök, hogy ebbe az általános iskolába járhatok, pont úgy, ahogy anyukám, a nagymamám és a dédnagymamám! Nálunk ez már szinte családi hagyomány.

Igaz, hogy sokan nevezik öreg, kopott épületnek, én azért szeretem az iskolám, és örülök, hogy a ballagásunkkor lesz pont százéves.

Krnjac Marija, 8. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta

*Padtársam neve Krisztián,
az arca olyan, mint egy kis japán,
a szája pedig jár egyfolytán.
Mindent szeretne egyszerre,
ő az osztály mókamestere,
és a zene neki a mindene.*

Csúcs Dávid

*Padtársam neve Anita,
az esze gyors, mint a lavina.
Haja színe barna,
kedvenc színe a sárga.
Követi a divatot,
és arra is hivatott,
hogy padtársam legyen,
és engem ne feledjen!*

Novák Rita

*Nem beszélget az órán.
Figyeli a tanárt, akár egy oroszlán.
Szünetekben igen zajos,
kacagásától a terem hangos.
Aranyszőke haját sűrűn fésüli,
és ilyenkor mindenki őt dicséri.*

Cveity Dianna

A szabadkai Ivan Goran Kovačić iskola 6.2 osztály tanulói isverseben örökítették meg társaikat

*Norbi sokszor piszkál,
csúfol és nem hagy békén,
néha úgy érzem,
bizony, bizony megtépem.
Szoktunk együtt nevetni,
mégis jobb lenne mással ülni.
Persze neki is van jó oldala,
megnevetett, ha unalmas az óra.*

Nagy Bernadett

*Óra közben csak hallgat,
szemüvege olyan, mint két nagy ablak.
Mindig példamutató,
én meg nem értem,
mi abban a szórakoztató?!
Ha jön, abban az a jó,
hogy ül mellettem egy jó tanuló.*

Bagi Tamás

*Vele megtanuljuk az anyagot,
meg együtt lopjuk a napot.
Kutya, macska, minden állat,
otthonra talál nála.
Bosszantani nem szabad,
mert iszonyú haragra gyullad,
s akkor mindenkinek annyi,
neki meg nem lesz kivel a napot lopni.
Itt van hát, ül mellettem,
Nimród, a padtársam neve.*

Székely Zsófia

*Szerencsés az,
ki ilyen padtársat kap:
kedves és okos,
de néha gondot is okoz...
Megértjük egymást,
bár én fiú vagyok, ő meg lány,
mégis ilyen egy igaz padtárs.*

Teleki Nimród

Hunyadis vagyok

*A csantavéri iskola neve Hunyadi János,
épülete szép, nagy és világos.
Rengeteg gyerek tanult már benne,
ha sorba állítanánk őket, e sor a Holdig érne.*

*Megtanultunk írni, olvasni, számolni,
verset mondani, gyököt vonni.
Tanultunk történelmet és biológiát,
magoltuk a fizikát és a kémiát.*

*Jártunk pótórára és emelt szintűre,
ittunk áldomást a főci ellenőrzőre.
Hógolyóztunk az udvaron, élveztük a havat,
vacogva vártuk a nyarat.*

*Nagyszünetben a padokon ülünk,
és a lányokkal a fiúkról beszélgetünk.
Örülök, hogy hunyadis vagyok,
itt életre szóló barátságokat kapok.*

*Hunyadis vagyok, ezt büszkén vállalom,
ha kell, a nagyvilágba is belekiabálom.
Remélem, iskolám dicső híre
eljut még nagyon messzire.*

Farkas Rebeka, 7. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Szülinapon jártam

*Szülinapon jártam,
Hatalmas tortát láttam,
Kaptam belőle egy darabot.
Csokis volt epres krémmel,
Tömtem be nagy élvezettel.*

Sinkovics Szabasztián, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Padtársam

RÜGYFAKADÁS

A nagytatám

Ismerem, amióta az eszem tudom. Tisztelem, mert bölcs és tapasztalt. Klebecskó Imrének hívják.

Termete alacsony, kissé kövérkés, haja ősz. Bottal jár, mivel valami gond van a lábával. Ruhái régiések, mint a legtöbb öregembernek. Gyakran visel szemüveget.

Kedvelem a bölcs mondásait. Nem közmondásokat, de mindig okosakat mond. Szeret kint lenni a szabadban. Napos időben egész nap képes kint ülni és merengeni a távolba. Egyszer mérges lett, mert hiába ült ki mindennap, mégsem vette észre, mikor aratták le a közeli búzatáblát. Az nagyon vicces volt. Még apukám is nevetve mesélte el a mamának.

Amikor a tatám leejt egy poharat vagy egy tányért, gyakran elkáromkodja magát. Azt inkább nem írom le, miket mond ilyenkor. Aktív öregember, télen szívesen összeaprítja a gallyakat. Nyáron naponta többször is kimegy a gyümölcsösbe, hogy megnézzze, mennyit nőtt a szőlő, állnak-e a paradicsomkarók, melyik paradicsom a legnagyobb. A nagymamámmal képesek csak unaloműzésből is megkapálni a kertet. Szeretik a friss levegőn való mozgást.

A nagytatám kedvvel mesél a fiatalokáról, amikor még traktoristaként dolgozott. Büszkén emlegeti azokat az időket, amikor hatalmas lánctalpast vezetett. Ilyenkor alaposan részletezi, hogyan működik, hogy kell vezetni. Én ezt már többször is hallottam, mivel elfelejti, hogy korábban is elmesélte.

Egyszóval, az én nagytatám remek ember!

Klebecskó Bence, 7. osztály, Dózsa György iskola, Gunaras

Öregapja

Nagyapám neve Szollár Dezső volt, a testvéreim és én Öregapjának hívtuk. 1929. május 8-án született, és hosszú betegség után 2004. május 22-én hunyt el.

Emlékeimben öszülő emberként él. Kék szeme csillogva nézett rám, mert Öregapja mindig mosolygott, szomorúnak nem láttam soha. Csak történetekből emlékszem rá. Anyu mesélte, hogy mikor először hazahoztak a kórházból, nagyon hideg volt, ezért Öregapja ájtott hozzánk bekapcsolni a villanymelegítőt, hogy mire mi hazaérünk, belangyosodjon a szoba. Anya így szólt hozzá:

– Ül csak le egy kicsit! – és a kezébe tett. – Itt az unokád. Nézd!

Öregapja annyira meglepődött és megörült, hogy szavakkal nem is lehet leírni. Ettől kezdve nem volt olyan nap, hogy egy rövid időre ne jött volna át hozzánk, hogy vigyázzon ránk, míg anya elszaladt ide-oda. 2002-ben költöztek a szomszédba, és attól kezdve én mentem oda. Mindig kitáplált valami szórakoztató tevékenységet. Egy történetre még ennyi idő után is halványan emlékszem, pedig csak 5 éves voltam. Egy délután, mikor odaértem, Öregapja így szólt:

– Gyere, már vártalak, kitaláltam valami murisat. Hozd az ollót, ott van a fiókban, én pedig hozom az újságokat!

– Jó, mit csinálunk? – kíváncsiskodtam.

– Vagdosunk betűket, és ráragasztjuk a dobozokra aszerint, hogy mi van bennük – válaszolta. – Majd mutatom, mit vágj ki. Jó lesz? – kérdezte.

– Ühm – egyeztem bele, és már másztam is a székre.

Mikor kivágtam, amit mutatott, elkezdte ragasztózni, én pedig odaragasztottam, ahova mondta. Miután eggyel kész lettünk, megkérdeztem:

– De most mit írunk?

– Cukor. Most rakjuk ki, hogy kávé! – mondta.

Ezeket a dobozokat még mindig használjuk. A nagy konyhájában találhatók, s ez emlékeztetnek erre a történetre, amit soha nem felejték el.

Még ma is nagyon sokat gondolok Öregapjára, mert az ő nagy-nagy szeretete még mindig itt él a szívemben. Ma is nagyon hiányzik, de úgy érzem, még mindig vigyáz rám, mint amikor kicsi voltam.

Könyves Regina, 7. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Kedves Pajtások!

Figyelmeteket most elsősorban az iskola köti le. Az **ötödikesek** életében nagy fordulópont, hogy felsősök lettek, és rácsodálkoznak az újdonságokra. **A szabadkai hatodikosok** (Ivan Goran Kovačić iskola) padtársukat bemutató verseit Fehér Ferenc Padtársa is ismerő mosollyal olvasná. Versben örökölte meg iskolájához való ragaszkodását a **csantavéri Farkas Rebeka** is.

A nyári emlék most már csak úgy pillant be a Rügyfakadásba, mint október végi délutánon az őszi napsugár lakásunkba. Én az őszi napsugár simogató melegét most a nagyapákról szóló fogalmazásokban fedeztem föl, ezek közül három kapott helyet a mai Rügyfakadásban.

Liszt Ferenc születésének kétszázadik évfordulója alkalmából a pacséri iskolában zeneórán és magyarórán is megemlékeztek a nagy zeneszerzőről, s így a Rügyfakadásnak küldött írásokban összefonódott a zene és az irodalom. Liszt Ferenc életrajzi adatainak ismeretében születtek ezek a fogalmazások úgy, hogy íróik a képzelőtehetségüket is segítségül hívták. Ezért kaptak külön oldalt a Rügyfakadásban.

A múlt héten ismét megtelt a Rügyfakadás postaládája. A küldeményeket most köszönettel nyugtázom a következőknek:

Ada: Béres Szandra, Boja Krisztofer, Csuvik Sarolta, Döme Bettina, Gecső Ármin, Gyalog Szabrina, Juhász Orsolya, Kovács Dobák Orsolya, Könyves Regina, Krizsán Réka, Šelemba Aleksandra (2 írás), Sziráki Mihály, Tóbiás Fanni, Vámos Karolina, Vastag Nikolett és Zetkó Gergő; rajzot küldtek: Boja Kristóf–Mészáros Andrea, Gyalog Szabina–Horváth Henrietta, Hényel Csenge–Apró Réka, Smit Alex, Vámos Karolina, Tóth István–Sévity Iván;

Óbecse, Samu Mihály iskola: Fehér Elizabetta, Gere Krisztián, Kolompár Blanka, Lénárt Zsanett, Német Tamás, Rama Krisztina, Szőnyi Karolina, Szőnyi Rudolf, Tallós Emma, Talpai Előd és Vastag Klaudia;

Pacsér: Csányi Dorottya, Csernók Xénia, Darázs Éva, Kovács Petra, Nagy Viktória Blanka, Penk Emília, Recke Martin és Tóth Cintia;

Szaján: Bóka Boglárka és Zombori Tamás;

Szabadka, Ivan Goran Kovačić iskola: Ács Edvin, Angélovity Henrietta, Bagi Tamás, Bálint Beáta, Bártol Nikoletta (2 írás), Cibolya Stella, Cveity Dianna (2 írás), Csúcs Dávid, Illés László, Kávai Emese, Kovács Krisztián, Losonc Ádám, Nagy Bernadett, Novák Rita, Sótanyi Sára, Sótanyi Zsófia, Szabó Csongor (2 írás), Székely Zsófia (2 írás), Teleki Nimród, Tóth Bagi Ákos és Vanya Alex;

Törökbecse: Farkas Szabasztján.

Legyetek a jövő héten is ilyen szorgalmasak!

Tomán Mária

Ha a tanító néni felszólít

Kezdődik a természet- és társadalomóra. Az osztálytársaim izgulnak. Én is ideges vagyok. Bújom a könyvet és a füzetet. Ma felelünk.

A terembe bejön a tanító néni. Lapozni kezdi a naplót. Félve pislogok feléje. Leszem, hogy hanyadik lapnál áll meg.

– Nini, ennek a tanulónak még nincs osztályzata! Huba! – mondja mosolyogva a nevem.

Félve állok fel.

– Mit nevezünk szántóföldnek? – teszi fel az első kérdést.

– A szántóföld mesterséges élőhely. Sík vidéken és folyók mentén terül el.

– Sorolj fel szántóföldi növényeket!

– Kukorica, búza, zab, szója.

Most már magabiztosan „hadarom” a tananyagot. A kezem sem izzad már.

– A tudásod ötös – mondja a tanító néni.

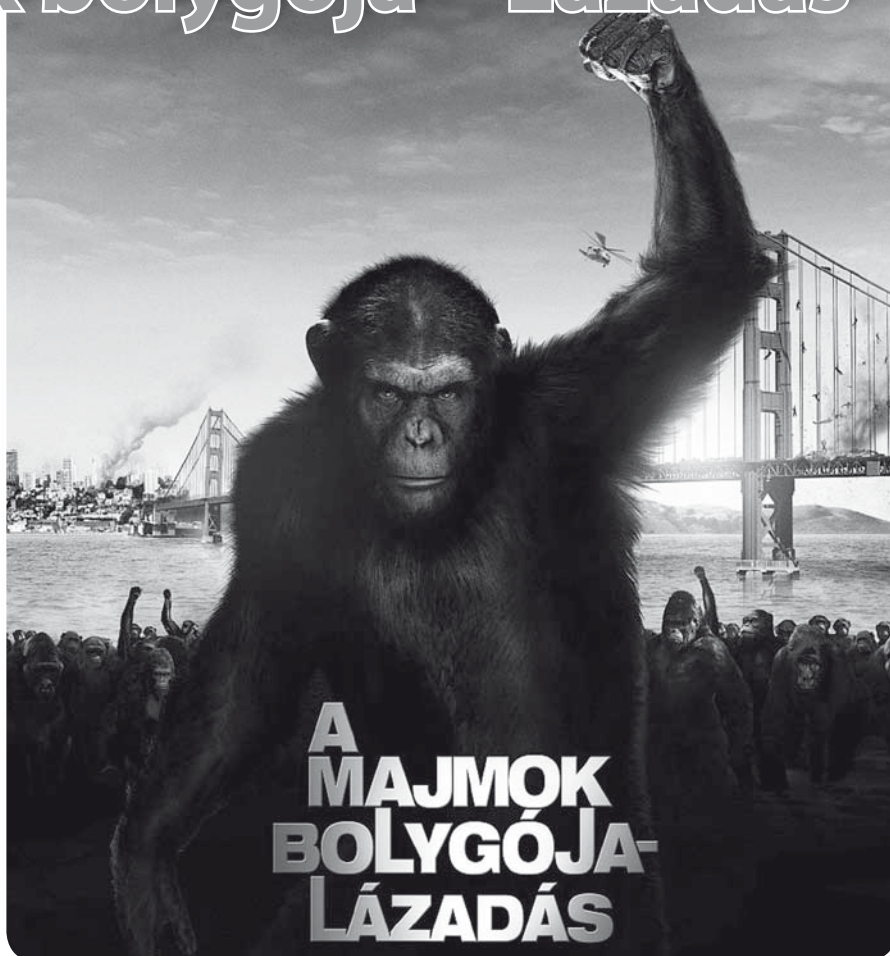
Örülök az ötösnek.

Csernyák Huba, 3. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

A majmok bolygója – Lázadás

Több mint negyven évvel ezelőtt láttunk egy víziót, és megkérdeztük magunktól: Mi történne, ha az emberek helyett a majmok uralkodnának a Földön? Hollywood most megadja a választ erre a nyugtalanító kérdésre egy olyan mozifilmmel, amely a kezdetet mutatja be, hogy az őseink miért is vehették át a hatalmat – Elképzelt interjúnkban James Franco válaszol a kérdéseinkre...

• Te alakítod a sztoriban Will Rodmant. Miért mondtál igent Rupert Wyatt rendezőnek?

– Ehhez hasonló figurát még sohasem játszottam. Will egy igazi stréber tudós, egyáltalán nem akcióhős típus. Gyakorlatilag csak a munkája foglalkoztatja és emiatt nem sok kapcsolata van a külvilággal és másokkal. A kutatócsoportjával az Alzheimer-kór elleneszerét keresi, a kísérletekhez pedig majmokat használunk. Persze ez a Will nem véletlenül akar rálelni a gyógymódra. Az édesapja ugyanis ebben a betegségben szenved, ezért mindent elkövet, hogy megmentse a szülője életét. Csakhogy... az egyik tesztalany, Caesar intelligenciája által kiemelkedik társai közül, és fellázítja fajtája többi tagját az emberek ellen.

• Ez a mese a majmok hegemoniájáról nem új.

– 1968-ban a ma már klasszikusnak számító filmben Charlton Heston játssza Taylor úrhajóst, aki egy időviharba kerülve lezuhan. A bolygón felfordult a világ, a majom az uralkodó faj, az emberek pedig ketrecekben élnek. Amikor Taylorról kiderül, hogy beszél a nyelveket, két tudós csimpánz nyíltan szembeszegül a vezetéssel, és segít az úrhajosnak a menekülésben. A majmok bolygója II-ben Brent úrhajóst elküldik, hogy találja meg Taylort. A

sorozat 3. epizódjában két majom az Ítéletnap elől visszautazik az időben, de fogságba kerülnek. A 4. ereztés egy majom az emberek ellen fordítja állattársait, az 5. részben a majmok és az emberek megpróbálják menteni, ami még menthető. 2001-ben Tim Burton készített filmet a gall íróember, Pierre Boulle regényéből.

• Mi volt a cél az újabb változattal?

– Egy olyan történetet akartunk elmondani, ami még nem hangzott el ebben a sorozatban, még hozzá azt, hogy hogyan kezdődött a majmok forradalma. Sokan belekötöttek az elképzeléseinkben, mert az eddigi filmek más-hogyan fogták meg a mesét, viszont szerintem a mi megközelítésünk a legrealisabb, legtudományosabb. A történet napjainkban játszódik. Van még valami, amire érdemes figyelni. A majmok realiztikusabbak nálunk. A majmok teljesen élethűek. Meg aztán... A film legnagyobb részében igazi majmokról van szó, igazi gorillákról, csimpánzokról és orangutánokról, nem azokról a humanoid majmokról, amilyenekkel a korábbi filmek dolgoztak. Úgyhogy ezeket nem is lehetett jelmezbe öltöztetett emberekkel eljátszani.

• Nem egy klasszikus Frankenstein-történetről van szó?

– De... a teremtmény a teremtője ellen fordul. A film egyszerre egy megható és egy megrázó börtöndráma, melyben kivételesen emberek helyett majmok szenvednek a rácsok mögött, ám szavak nélkül is értjük őket. Rupert Wyatt rendező furcsa játékot játszik a nézőkkel. Elérte, hogy saját fajtánk helyett az elnyomott csimpánzoknak szurkoljunk, és ez egyáltalán nem esik senkinek a neheze még azután sem, amikor a Golden Gate hidat szinte lerombolják egy csata során.

• A film sztárja tulajdonképpen Caesar, a majom, nem?

– Így is lehet mondani... Miután a szeremtől egyre intelligensebb lesz, megelégteli a bezártságot és a látogatók állandó zaklatását, és rájön, hogyan szabadulhat ki a cellájából. Az ellenszert elterjeszti a többi majom között. Több millió főemlős „okosodik meg” és lázad fel az emberi elnyomás ellen. Végül kitör a háború az emberek és a majmok között. Én vagyok az egyetlen, aki a visszajára fordíthatja a mutációt és megakadályozhatja, hogy a majmok legyenek a domináns faj a Földön. Ez egy nagyon érdekes mozifilm, okvetlenül nézzétek meg!...

B. Z.

Sofőr

Egy férfi beül egy taxiba. Elindulnak, később az utasnak eszébe jut valami, előrenyúl, megfogja a sofőr vállát. A sofőr hatalmasat ordít, majd reszketve mondja:

– Ne haragudjon, tudja csak nemrégóta taxizom, előtte a temetkezési vállalatnál voltam sofőr...

Faló

– Hogyan ébresztik fel az angolok a falókat?

– Follow up!

Betörő

A ház ura betörő hangjára ébred, és gyorsan ráordít:

– Na, ide figyeljen, fel a kezekkel, és addig maradjon is úgy, amíg meg nem találok a pisztolyomat!

Embrevők

– Milyen ünnepséget rendeznek az embrevők?

– ???

– Kanni Bált.

Sünök

Két sün megy a sivatagban, meglátnak egy nagy kaktuszt.

– Te, szerinted mi a manó ez?

– Nem tudom, talán egy akrobatacsoport...

Négy patkó

– Hol loptad azt a lovat Gazsi?

– Nem loptam én, kezitcsókolom... Találtam négy patkót a földön, hát nem rá volt szögezve ez a dög?

Installálás

Ellesett beszélgetés egy 8 éves kislány és 5 éves húga között...

A kislány így szól a bátyjához:

– Gyere, segíts felinstallálni ezt a játékot!

Mire a fiú:

– De buta vagy! Nem tudsz installálni?

Válasz:

– Az installálás már megy, csak olvasni nem tudok.

Zebránév

– Milyen nevet ad a szőke nő a zebrájának?

– ???

– Pöttyös.

Váci út

Egy motoros átkiabál a sisakja alól a másiknak:

– Szia! Hogy jutok el a Váci útra?

– Tessék? Nem értem – kiabál a másik.

– A Váci útra akarok menni – kiabál most már hangosabban.

– Jól! Menjél!

Kínai kabáttolvaj

– Hogy hívják a kínai kabáttolvajt?

– ???

– Jackie-t Chan.

Cseh szemorvos

Egy cseh férfi, miután elkezdett romlani a szeme, elmegy a szemorvoshoz. A szemész mutatja neki a szokásos szemvizsgáló táblát, a következő betűkkel: „CVKPNWXSCZ”.

– El tudja olvasni? – kérdi a doki.

– Méghogy el tudom-e olvasni? – kérdi a páciens. – Már jártam is ebben a faluban!

Kalapárus

Megy a kalapárus az erdőben, elfárad, leül egy fa alá pihenni. Elalszik, és mikor felébred, látja, hogy az összes kalap eltűnt. Nézi, hova tűnhettek, felnéz a fára, tele van majommal.

Minden majom fején egy kalap. Gondolkodik, hogy szerezze vissza a kalapokat. Leveszi a kalapját, erre minden majom leveszi a kalapot a fejéről. Megvakarja a fejét, minden majom megvakarja a fejét, ledobja a kalapját a földre, erre minden majom ledobja a kalapját a földre.

Harminc évvel később, a kalapárus unokája szintén kalapárus lett. Egyszer ment egy erdőn át, amikor nagyon elfáradt, leült egy fa tövébe, elaludt. Mikor felébredt, látja, hogy minden kalap eltűnt. Felnéz a fára, tele majommal, mindegyik majom fején egy kalap, eszébe jutott, mit mesélt a nagyapja.

Leveszi a kalapját, erre minden majom leveszi a kalapját, megvakarja a fejét, erre minden majom megvakarja a fejét. Ledobja a kalapot a földre, egyik majom sem dobja le. Lemászik a majom, aki a legalacsonyabb ágon volt, oda-megy a kalapárushoz, és jól kiröhögi:

– Mit gondolsz, csak neked van nagyapád?

Skót lakodalom

– Miért táncolnak a skótok a lakodalomban meztláb?

– ???

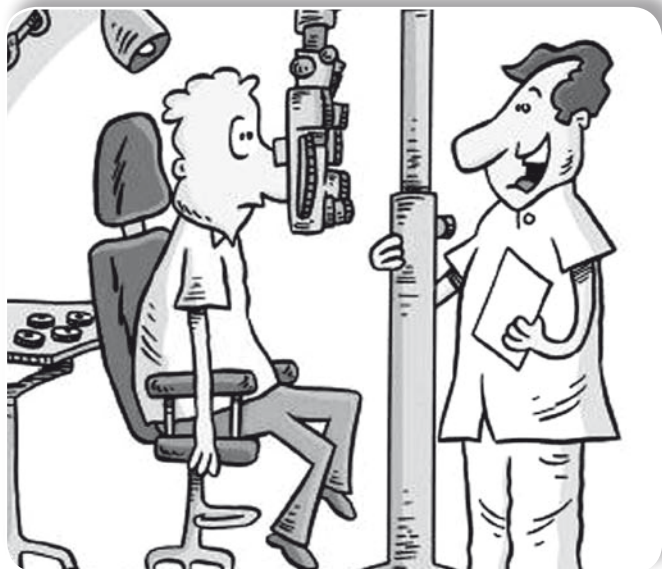
– Hogy hallják a szomszéd faluból a zenét!

Üres kapu

A csatár sorozatban hagyja ki a jobbnál jobb helyzeteket. Amikor már tizedszer lő az üres kapu fölé két lépésről, szomorúan fordul a játéktársához:

– Úgy látszik, ma nincs szerencsém!

– Dehogyan nincs, ez a mi kapunk!

– Még mindig homályosan lát? Akkor talán megmutatnám a számlát.

– Hadd találjam ki... ragályos!

Rapper kacsa

- Mit mond a rapper kacsa?
- ???
- Hip-háp.

Medve

- Kiabál a székely legény az apjának:
- Édesapám, fogtam egy medvét!
  - Jól van, hozd ide!
  - Nem tudom, mert nem enged el!

Kiégett lámpa

- A rendőr leállítja az autóst az autópályán, és megkérdi tőle:
- Uram, megkérdezhetem, mióta megy hibás hátsó lámpákkal?
- A sofőr kiszáll, megnézi a kocsi hátulját, majd térdre esik, és elkezd zokogni.
- Ugyan már, annyira azért nem súlyos a helyzet! - nyugtatja a rendőr. - Pár kiégett izzó miatt még nem kell ennyire elkeseredni.
  - Nem? És az utánfutóm, meg a motorcsónakom?

Komornyik

- Jean, maga komornyik?
- Igen, uram! - feleli Jean.
- Akkor veszek fel egy vidámnyikot is!

Golflabda

- Golfpálya öltözőjében egy fickó gyönyörködik egy golflabdában.
- Új? - kérdezi a haverja.
  - Ez a világ legjobb golflabdája!
  - Miért?
  - Nem lehet elveszíteni. Beütöd a sűrűbe, füttyül. Erdőbe ütöd, sípol. A vízen úszik, sötétben foszforeszkál...
  - És hogy szerezted?
  - Találtam.

Vendégek

- Jean, ma vendégek jönnek. Vágjunk jó képet hozzájuk.
- A falon lévő Picasso jó lesz, uram?

McDonald's

- A szőke nő bemegy a McDonald'sba:
- Kérek 2 dl kólát, 1 hamburgert és egy kis sültkrumplit.
  - Itt fogyasztja? - kérdi az eladó.
  - Nem, ott a hátsó asztalnál.

Abszolút udvarias

- Ki az abszolút udvarias?
- ???
- A buszvezető, amelyik átadja az ülőhelyét.

Páncélos lovag

- A páncélos lovag bőszen közelít a sárkány barlangjához, hogy megküzdjön vele, miközben a sárkány - megpillantva a lovagot - eként dűnnyög:
- Na ne, már megint konzervkaja...

Móricka ablakot fest

- Mórickát festeni küldi az apukája:
- Fiam, itt van az ecset és a festék, fessd újra az ablakokat.
- Húsz perc múlva jön is vissza Móricka:
- Apu, a kereteket is lefessek?

Süllyedő hajó

- Mit csinál a szőke nő, ha egy süllyedő hajóban a nyakáig ér a víz?
- Fejreáll, hogy csak a bokájáig érjen.

Fogásznál

- A skót elmegy a fogorvoshoz. Hosszas vizsgálat után megszólal a fogorvos:
- Sajnos ezt ki kell húzni.
  - Na és az mennyibe kerül? - kérdezi a skót.
  - 6 font.
  - Ilyen drága? És ha csak megláztaná?

Abszolút magas

- Ki az abszolút magas?
- Akinek ha a hátán végigfut a hideg, kétszer is megáll közben pihenni.

Fényt csinálni

- Hogyan lehet vízzel fényt csinálni?
- ???
- Le kell vele mosni az ablakot.

Súlykülönbség

- Józsi bácsi orvosi vizsgálaton van.
- Súlya?
  - 68 kg.
  - Mennyi volt eddig a legnagyobb súlya?
  - 77 kg.
  - És a legkisebb?
  - 3 és fél kg.

Pálinka

- Azt mondja egy pasas a papagájának:
- Most lemegyek a boltba, de ha megint megiszod a pálinkámat mire visszaérek, akkor egyenként tépkedem ki a tollaidat.
- Le is megy a boltba, kis idő múlva visszajön és látja, hogy elfogyott a pálinka. Ránéz a papagájra, aki a csőrével épp a saját tollait tépkedi:
- Kell a francnak ez a sok toll!

- Jól nézel ki.

- Még mindig jók a reflexei!

Szeli István

Majtényi Zentán

Harmincnégy esztendővel ezelőtt [a cikk 1962-es datálása – B. E. megjegyzése] egy vékonypénzű fiatalembert hozott meg a vicinális a zentai vasútállomásra. A jövevény idegenül nézett körül a földszintes állomáskörnyéken, a szűrös-gubás tolongó nép között. Bizonyára egy kicsit csalódott is, valami mást várt: aszfaltot és városi fényeket, de ez még akkor nem volt a vidéki kisvárosban, legalábbis ott még nem volt. Lármás kofák között ballagott be a város felé, a Royalba, a városba tévedt idegenek egyetlen azilumába, zsebében a helyi lap levelével, amely a fiatalember személyében segédszerkesztőjét várta. Ettől a levéltől ő is várt valamit: egzisztenciát, polgári megbecsülést, talán még karriert is. Nem volt más abban a zsebben, csak az a levél, de a szív és lélek teli volt reménnyel, álommal, ambícióval. És persze sok novellatémával és regényvázlattal, nagyra hivatott írói tervvel. Akkor még nem tudta, hogy csak két évet fog itt eltölteni, és nem tudta azt sem, hogy innen fogja magával vinni a vidéki figurák arzenálját, itt fogja csontjaiba és idegeibe felszívni ennek a kisvárosnak a légkörét, amely majd harminc év múlva is ihleti művészetét, és még nem sejtette, hogy majd itt is ragad lelkébe élmény, amely az évtizedek múltán nyeri el végleges helyét és formáját regényeiben az írói alkotásfolyamat titokzatos törvényei szerint.

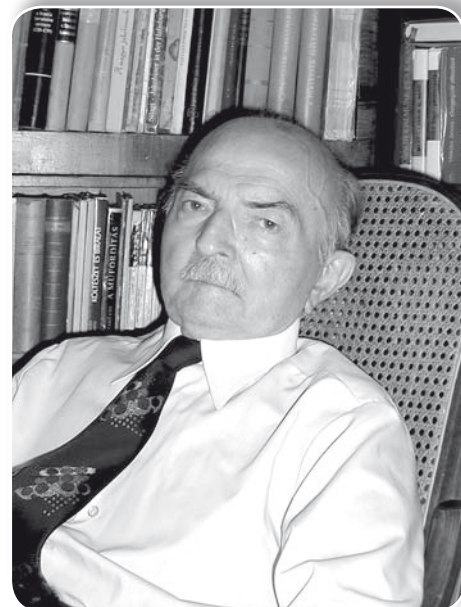
Majtényi Mihály volt ez a fiatalember, az idő szerint már több novella és egy regény írója, ezentúl pedig a Szentai Friss Újság segédszerkesztője és a Royal mozi titkára. Mert akkoriban még úgy volt, hogy az irodalom, a regény- és novellaírás nem hozott annyit a konyhára, hogy az írás mellett ne kellett volna legalább még két oldalról megtámasztani azt az egzisztenciát, amit a vidéki lapszerkesztés jelentett. A kiadói szerepben tetszelgő alkalmi mecénásokra nem bízhatta a sorsát az író, a könyv sem kurrens áru, az újság meg éppen hogy csak vegetált, a hirdetések, a reklámok és a nyílt terek díjai tarották benne az életet.

Úgy tűnik, hogy ez a két állás (a segédszerkesztői és a mozeitkári) mindig irodalommal eljegyzett embernek volt fenntartva Zentán: előtte Novoszel Andornak tette lehetővé, hogy ne vesszen el egészen az irodalom számára. A mozeitkarság pedig akkortájt igen komoly foglalkozás volt (s ezen nem a jövedelem, hanem inkább a rizikó értendő, ami ezzel együtt járt). Ma már nem is hinné az ember, milyen felelősséggel járt egy-egy film leköltése vagy

megvásárlása. A darab sorsát, másorra tüzését vagy forgatását a sajtóbemutatónak nevezett ellenőrzés döntötte el, amire rendszerint személyesen a rendőrkapitány is kivonult a maga segédletével, s ilyenkor a mozeitkára háruló feladat volt, hogy aggódva lesse a rend legmagasabb helyi letéteményesének arcjátékát, amely aszerint borult keserűre vagy derült szélesre, ahogyan a filmkockák a közerkölcs és a társadalmi rend fennkölt szempontjait kielégítették. (Csak a kép volt a fontos, mert a hang akkoriban még nem zavarta a vászon tiszta művészetét, a publikum K. M. zongorája révén jutott az akusztikai effektusokhoz.)

S az egykori mozeitkár kapcsolatai a filmművészetrel azóta sem szakadtak meg [Majtényi 1974-ben hunyt el – B. E. megj.] , csak éppen a reláció más: azóta ő írja a filmmesét és a forgatókönyvet.

A munka dandárja azonban a szerkesztőségben várta a fiatal újságírót: a heti háromszori megjelenés a két szál szerkesztő erejét és tollát nem kis feladat elé állította. Vezércikk, kül- és belpolitika, a városháza eseményei, a járásbírósa hírei, vízbe fulladás, bicskázás, piaci helyzet, riport, sport- és rövidhírek, kultúrese-mények („Sikeres dalest a Katholikus Legényegyletben”), néha egy-egy kócos vers megfésülése – íme, milyen elképesztően sok oldala az életnek. Az újságírónak meg mindenhez kellett értenie, sőt mindenhez jobban. S ez így ment hétről hétre, évről évre. Nem csoda hát, ha az újságíró, aki író, méghozzá tehetséges író, megcsömörlik a nyers mindennapoktól, a novellaírás ünnepi, ihletett perceiben a fantázia más vidékeit is megjárja, ha a „csodák partján”

bolyong, ha „különös lények” népesítik be a képzeletét, ha az abszint és a kokain mámorának különös történeteit, az élet extrém eseteit hozza elébe az újságipar robotjától, a lapcsinálás napi nyűgétől való menekülés.

Az első novelláskötet, a Kokain, amely itt született, ennek a menekülésnek a jegyeit mutatja. Egy kicsit a freudi irodalom értintése is meglátszik ezeken az elbeszéléseken. Bizonytalan lokációjú nagyvárosokban, „valahol Európában” villóznak a sejtelmes történetek: Erich Grotte csodálatos reinkarnációja, síron túli élete, Petro hegedűs szerencsétlen szerelme, s a névtelen félkarú tehetetlen lázadása.

Nem a jelenvaló és tapintható valóság érdeklí az író ezekben a rövid elbeszélésekben, hanem a portól, sártól megtisztult másik világ, a költészeté, a lényegé, ahol a levetkőztetett lélek már önmagában is abrázolható lesz. Ezeket a novellákat csak távolról kíséri a város a maga életével, csip-csup bajaival, csak elvétve kölcsönöz tőle az író kellékeket, színhelyet vagy színen átfutó figurát. A Kokain tizennégy novellája közül talán csak egy, a Kísértet a hotelben című őriz valamit a látott és érzékelt világ formáló hatásából, s itt bukkannak

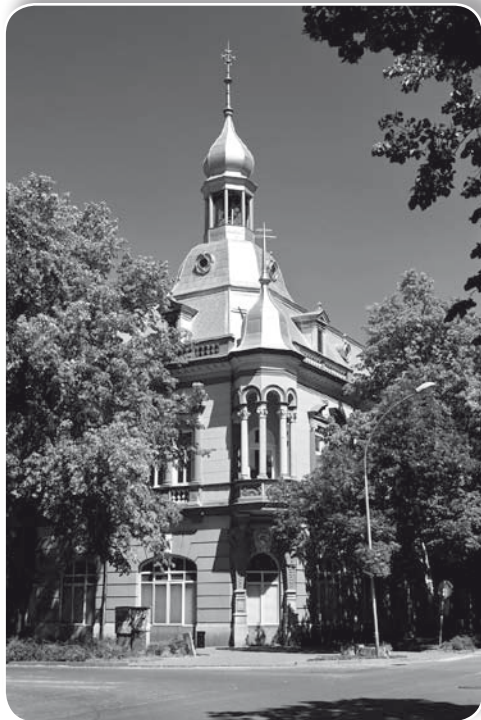
Kedves Olvasó Tanulók!

Így kezdődik **Szeli István** (1921) **Majtényi Zentán** című írása – „Harmincnégy esztendővel ezelőtt egy vékonypénzű fiatalembert hozott meg a vicinális a zentai vasútállomásra” –, mint egy Majtényi- vagy egy Herceg-novella. Pedig 1962-ben, amikor először látott napvilágot, alighanem inkább esszé vagy laudációs szöveg volt. De mintha – az idén kilencvenéves történész és egyetemi tanár Szeli – más tanulmány- és interjúköteteinek (Történi történelem [1981], Így hozta a történelem... [1988]) fő gondolatát jelenítené meg az idő múlása előttünk: ez a szöveg is történelmiesült, más jelentésekkel bővült, különösen, hogy

első megjelenését követően más kontextusban (szövegkörnyezetben) újból napvilágot látott. Ma már úgy olvassuk, mint egy kis rövidtörténetet, karcolatot – portrévázlatot, miként legutóbb megjelent kötetének címében olvashatjuk: Tájékp- és portrévázlatok Zenta honlapjára I–II. (Forum, 2004, 2006), illetve egybegyűjtött írásainak kötetként a VMMI és a Forum Könyvkiadó Intézet kiadásában 2009-ben.

Mai rovatunk tehát kettős évforduló előtt tisztelg: Szeli István kilencvenedik születésnapja és Majtényi Mihály születésének 110. évfordulójára reflektál.

Bence Erika

fel azok a motívumok (igaz, még csak az élet felületének rajzában), amelyek oly gazdagon árnyalják majd későbbi regényeit. S mintha itt szegődnének az író mellé, ebben a kötetben, az élet elesettjei is, a megcsaltak és csalatkozottak: Áron Kristóf, akitől – mint József Attila versében – osztálya elrabolja a kedvest, Sztrazsik Manó, a kopott ügynök, a pénzszerzés, a szerelem és az osztálygóg többi rokkantja.

A Kokain azonban még nélkülöz valamit a későbbi Majtényi-írásokból: azt a meghitt, elbeszélő modort, az előadásnak azt a közvetlenségét, amely az olvasót is mintegy részesévé teszi a történet bonyolításának, az intimitás hiányzik még belőlük, ami a Bige Jósikát és a Garabonciást oly sajátosan Majtényi-szerűvé, egyedülivé, utánozhatatlanná teszi. Az előadás itt még feszes, a cselekmény szigorúan kimért és pedánsan szerkesztett, a hang néha hideg és idegen. De talán nem tévedünk, ha megállapítjuk, hogy a zentai évek is belejártak abba, hogy az író több meleg színt keverjen ki palettáján, s hogy az ábrázolt ember még inkább ember legyen művészetében.

Ha Becskerek és Zombor a kamásli vidéki úriember, a lateiner és a tisztviselő-arisztokrácia megismerésének alkalmát szolgáltatta neki, Zentán a félparaszti, félvárosi ember észjárását, lelkét, etikáját, testi-lelki valóját ismerhette meg az emberi viszonylatoknak, az erkölcsöknek, az életnek azt a formáját, amit csak ez a patriarchális kisváros nyújthat, ahol mindenki mindenkit ismer, az embernek úgyszólván nincs és nem lehet titkot rejtő magánélete, s a szerkesztőség körüli piactéren zajlik le a hivatalos és magánélet minden jelentősebb mozzanata a kereszteltőtől a halotti anyakönyvi bejegyzésig.

Az élet minden fontos stációjának megvan itt a maga hivatala: az elemi népiskola és a bíróság, az emberpiac és a rendőrség, a

bankok és az üzletek, a kávéház és a gimnázium, a plébánia és a fiákerstand, a mozi és az adóhivatal, a nyomda és a kaszinó. A főtéren meg ott nyüzsgött az egész emberi menzéria: korrupt hivatalnok és zsírosparaszt, a gögös civis és a fényes nadrágú tanár, és a végrehajtótól a polgármesterig minden официális személy: mind ott vonul el a szerkesztőség ablaka alatt, csak szem és persze fogékony író kell, hogy novella- és regényfigurává lényegüljenek.

Ezek az impressziók nem halványodnak el negyed évszázad múlva sem, s jelentős művekhez adnak majd színt és atmoszférát. A Garabonciásban és a Bige Jósikában is ezek a letisztult és megnemesedett emlékek és motívumok térnek vissza, ezeknek a rendkívül fogékony éveknek itt megélt élményei szerveződnek regénnyé vagy regényepizódokká az idő kohójában.

„Én jól ismertem még Bíró bácsit, aki egykor maga írta, szedte és nyomta cikkeit” – mondta az író A magunk nyomában című emlékezéseiben Bíró Jánosról, a nyomdászról és újságíróról (mert ez a kettő majdnem egy volt Zentán a húszas években). Ezt a figurát mozgatja a Garabonciásban is: ő az újságírói erények, a megvesztegethetetlenség és a bátor igazmondás bajnoka a regényben. Az élet Bíró Jánosa is ilyen volt: ő tudott legtöbbet az árvaszéki visszaélésekről és a hidépítési panamáról, s nemcsak tudta, de ki is nyomtatta a lapjában. Ezért kellett elzúlnie és tönkremennie. Ő állt modellt a regény Bíró Mátyásához, akire a rebellis szedők hivatkoznak a garabonciás vidéki lapszerkesztő, Kolontai Abris megalkuvásával szemben:

„Gusztai, a nyomdászlegény az első két számnál nem szolt még egy szót sem, csak rakta egymás mellé a betűket. Két fekete arcú társával ugyan összenézett néha, de csak

úgy, a szemüveg mögül, a regál fölött: kópött egyet az odahelyezett köpöcsészébe, ráhajolt megint a szedőszekrényre, és csattogtak a betűk tovább. »Marhaság« – horkantak fel olykor-olykor a szedőmunkások, de hát ők már ilyenek, nekik sehogy sincs jól –, persze hogy ezt az öreg Bíró Mátyás másképp írta volna meg, Bíró Mátyás, a hajdani szerkesztő... Ez a Kolontai Abris lenne? Akit ők mindig emlegettek, Kolontai, a rettenhetetlen tollú, az igazság bajnoka? Énrám úgy néztek félvállról, mint az inasokra: nem tudtak még hova tenni: ha fontoskodva végigrobogok közöttük, enyhe lenézés ül a szemükben, és Bíró Mátyást emlegették. Hogy ez ki volt, azt csak úgy darabokban szedtem össze. Hja, a Bíró Mátyás persze, az ott köhögte ki tüdejét a kórházi ágyon, a Gusztai kinn járt nála utoljára: százhatvannégy sajtópörrel szállt a sírba, s ők maguk vitték a koporsóját. Ez a Kolontai is így indult – s mi lett belőle?

Itt még siratták Bíró Mátyást, sőt a régi Kolontai Abrist, azt is siratták. Néha átharsant fejük fölött a kövér Ferdinánd hangja: na, mi lesz ott? Olykor, ha nekem magyarázták, ki is volt az a Bíró Mátyás, és összedugtuk a fejünket, a Ferdi gazdám mindig szétugratott bennünket... Leszel-e (Kolontai Abris) valaha Bíró Mátyás, az igazság bajnoka, kórházi ágyon, százhatvannégy sajtópörrel – igen, csak így válthatod büneidet, te garabonciás, te!”

Egy tüzetes elemzés sok regényalakjának megtalálhatná zentai modelljét, s kiszűrhetné novelláinak sok zentai motívumát, de leginkább az itt meglesett hangulatokat, az ebből a környezetből teremtett atmoszférát, a regényekbe épített kisvárosi világot tudná sikerrel rekonstruálni.

Ez Zenta ajándéka az írónak, amit ő már százszorosan visszaajándékozott nekünk, s nemcsak nekünk, hanem az egész olvasó országnak.

HOROSZKÓP

KOS

Ha a suliban nem akarsz alulmaradni egy-egy váratlan helyzetben, jobb, ha előre gondolkozol kicsit, és készülsz! Bármikor érhet meglepetés, úgyhogy muszáj rugalmasnak lenned. Így egy jó nagy adag stressztől is megmenekülsz.

BIKA

Nem szabad elnyomnod a kreatív oldalad, ha más területeken is le szeretnéd aratni a babérokat. Ha mindennap szánsz egy kis időt a művészibb dolgokra is, az iskolapadban is remekelni fogsz. Ha nem beszélsz senkinek egy problémádról, nem akad majd olyan személy, aki támogatni tud a nehéz pillanatokban.

IKREK

Szerencsére a komolyabb határidőktől mentes lesz a hét, de ettől függetlenül elfoglalt leszel. Bár úgy érzed, nem érsz rá, vagy épp egyedüllétre és pihenésre vágysz, nem szabad megfeledkezned a barátokról sem.

RÁK

Könnyen félreértésekbe keveredhetsz, főleg, ha túlságosan ki akarod színezeni a valóságot. Hogy elkerüld a kínos helyzeteket, tisztázd, hogy pontosan miért is dolgoztál és mennyit, majd vállald fel a tényeket.

OROSZLÁN

Szükséged van egy nagy beszélgetésre, úgyhogy ne habozz, és hívj fel egy régi barátot. A vele töltött idő könnyen rávilágíthat egy iskolabeli problémára, amit eddig észre sem vettél. Egészségügyi nehézségeid nincsenek, legfeljebb az izmaidat húzhatod meg sportolás közben.

SZŰZ

Aktivizáld magad! A sulit által nyújtott sportolási lehetőségek nemcsak a fizikai és lelki állapotodat tuningolhatják, hanem sokat segítenek a kapcsolatteremtésben is. Bár lehet, hogy először csak kimerültséget tapasztalsz, idővel helyreáll az egyensúly.

MÉRLEG

A kötelességeid mellett hajlamos vagy megfeledkezni a társaság segítő erejéről. Ápold a kapcsolatot a társaiddal. Idővel az általános hozzáállásod is javul, ha örömmel vágsz neki a napoknak. Döntsd el végre, hogy mit szeretnél: jól vagy rosszul érezni magad. Hidd el, hogy csak ezen múlik.

SKORPIÓ

Nem tudsz kiverni a fejedből valamit, ami a suliban történt, viszont ha nem beszéled meg valakivel, jobb, ha nem is fárasztod az agyad vele. Ha nincs időd a társaságra – ami rossz kifogás –, legalább próbáld más, fontosabb dolgokra koncentrálni!

NYILAS

Hihetetlenül aktív lehetsz, energiáid megsokszorozódnak, ami nem is baj, mert a suliban és otthon is rengeteg feladat vár rád. Rugalmasnak és energikusnak érzed magad szellemi téren is. Ez nagyon jó. Legyél nyitott az új ötletekre!

BAK

Nem igazán tudsz gazdálkodni az energiáddal, és gyakran úgy érzed, hogy szinte zsonglörködés az élet. Jobb lenne felállítanod egy napirendet, mert a rendszerelenség hosszú távon nem jövedelmező, ráadásul tuti bukás a vége.

VÍZÖNTŐ

Ötletekkel teli időszak vár rád, rengeteg lehetőséggel és kommunikációval. Viszont nem engedheted meg magadnak a hasraütésszerű döntéseket. A családban most semmi sem megy egyszerűen, így a megszokottnál több helyzetre kell figyelned. Nem szeretted, ha minden problémát a te nyakadba varrnak.

HALAK

Szükséged van a társaidra, és nekik is rád. Persze nem bújhatsz ki a kötelességek alól, viszont ügyes beosztással mindennap marad annyi időd, hogy kiengedd a fáradt gózt egy kellemes társaság keretein belül. Senkiről ne feledkezz meg!

Mindig elkésem!

Folyamatosan mentegetőznöd kell, mert elkésel? Bár igyekszel, úgy tűnik, hogy semmi sem segít? Ha folyamatosan elkésel, akkor két dologgal egészen biztosan számolnod kell: az egyik, hogy állandóan úgy fogod érezni magad, mint aki folyamatosan rohan, nincs ideje semmire. A másik, hogy egy idő után a környezeted nem fogja elnézni neked a késéseket. Az iskolában büntetés jár érte, ráadásul az sem kellemes, ha szeretteid kénytelenek rád várni. Tehát, ha hajlamos vagy a késésre, akkor itt az ideje, hogy kiderítsd, miért nem érsz oda időben, ahova igyekszel!

Késés reggel

Ha jellemző rád, hogy csak a reggeli teendők körül késel el, akkor valószínűleg nem szánsz kellő mennyiségű időt a készülődésre. Nézzük, mit tehetsz.

– Egyik délután sétálj el kényelmes tempóban az iskoláig. Mérd le pontosan, mennyi idő szükséges ahhoz, hogy odaéj. Ezt az időtartamot add hozzá ahhoz, ami a reggeli készülődésedhez szükséges.

– Az ébresztőórát a szoba másik végébe tedd, hogy ne csak lenyomod, hanem fel is kelljen kelned ahhoz, hogy leállítsd.

– A másnapi öltözködet már előző este állítsd össze. A tizóraidat is előkészítheted már előző este. A hűtőben semmi baja nem lesz.

– Az iskolatáskádba már előző este pakold be a könyveidet. Házi feladatot semmiképpen ne hagj reggelre!

– Ne iktass be felesleges programokat reggelre! A kedvenc műsorodat biztosan megismétlik délután.

– Feküdj le időben! Persze hogy nehéz felkelni, ha hajnalig nézed a tévét.

Késés a programokról

Előfordul, hogy elszámoljuk magunkat, és egy fontos programról elkésünk, mert nem kezdtünk el időben készülődni. Más kérdés persze, ha folyamatosan elkésel egy bizonyos programról, pl. szakkörrel. Ez esetben mérlegelned kell, hogy valóban szívesen csinálod-e. Ha olyasmiről késel el folyamatosan, amit csak kényszernek érzel, és nem kötelező a részvétel, akkor talán jobb, ha lemondasz róla.

– Kezdj el minél előbb készülődni! Inkább úgy ülj le a tévé elé, hogy már teljesen kész vagy, mint hogy kapkodnod kelljen az utolsó percben.

– Mérd le, mennyi időre van szükséged! Pl. mennyi ideig tart a zuhanyozás, a reggeli. Ha tudod, hogy kb. hány perc alatt készülsz el, és ahhoz hozzáadsz még 5-10 percet, akkor biztos nem fogsz elkésni.

Ne feledd! A késés nem csak neked kellemetlen. Bizonyára te is utálsz másokra várni, ha nem érkeznek meg a megbeszélte időpontban. Azzal, hogy időben odaérsz, megtisztelsz másokat, és magadat sem hozod kellemetlen helyzetbe. Ha mégis késnél, annyit mindenki megérdemel, hogy szólj neki: kicsit várnia kell rád.

Te jó ég, hogy nézek ki?!

Mennyire fontos az első randi? MA legeslegfontosabb! Akkor nem csoda, ha az egyik legnagyobb csapás, ami csak történhet veled, hogy pont előtte gyulad be az arcödöröd, és tele leszel pattanással. Hogy fogod eltüntetni ennyi idő alatt? Vagy inkább mondd le a randit, mert így már semmi esélyed? Nem kicsi a tét, pláne, ha úgy érzed, életed szerelmét kell meghódítanod. Még akkor is, ha nehézségek, problémák, vagy más szóval pattanások próbálnak akadályokat gördíteni a siker útjába.

De ne keseredj el, van megoldás! Elárulunk öt tippet arra, hogyan élheted túl ezt a szituációt.

1. Ne vizsgálgasd percről percre a tükörben az arcod. Minél többször nézegeted, annál borzasztóbbnak fogod érezni a dolgot, és teljesen elmegegy a kedved mindentől.

2. Amennyire csak tudsz, figyelj magadra. Ne vidd túlzásba a stresszt, és étkezz egészségesebben: sok víz, zöldség és gyümölcs, és rakd tiltólistára a csokit és társait.

3. Használj megfelelő színű és minőségű korrekort és alapozót. Ha nincs a használatukban gyakorlatod, kérj segítséget hozzá a nővéredtől vagy egy kozmetikustól.

4. Javíthat a dolgon, és te is fesztelenebbül fogod magad érezni, ha kevésbé megvilágított helyen, estefelé találkozol.

5. Találjatok ki olyan programot, amikor nem egymással szemtől szembe beszélgetek egy asztalnál, hanem kötetlenebb formában mozogtok.

Persze, ha úgy érzed, még ezekkel a tippekkel is reménytelen a helyzet, szervezd át a randit egy másik időpontra.

A pihentető alvás öt szabálya

Az alvás minden ember életét meghatározza, mivel életünk szinte egyharmadát azzal töltjük, hogy kialudjunk és kipihenjük magunkat a következő napra. Tudni kell, hogy az alvásnak nagyon fontos szerepe van abban, hogy megőrizzük a testi és a szellemi egyensúlyunkat. A kevés alvás a szépségünket is befolyásolja. A bőrünk éjjel regenerálódik, ezért is fontos, hogy megfelelő időt töltsünk alvással.

A szabályok

1. Igyekezz mindig ugyanabban az időpontban lefeküdni és felébredni.

2. Vacsorádat az alvás előtt három órával fogyaszsd el, és este kerülj a kávé és a csokoládé fogyasztását.

3. A mozgás nagyon fontos, azonban elalvás előtt három órával már ne végezz aktív testmozgást.

4. Tedd alkalmassá szobádat az alvásra! Válassz megfelelő magasságú párnát. A lefekvés előtt pár órával szellőztess ki a szobát, me-

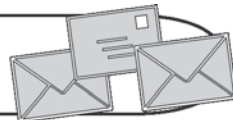
legebb időben az ablakot is nyitva hagyhatod. Ha lehetőség van rá, akkor ne legyen a hálószobában tévé, hiszen a lefekvés előtti tévézés általában nem tesz jót az éjszakai pihenésnek.

5. Lazulj el estére! Hagyj időt a testednek arra, hogy ellazuljon az esti pihenéshez. Számos módja létezik annak, hogy kicsit lelassítsunk és megálljunk a nap végére. Egy kád meleg víz, egy jó könyv vagy egy kis nyugtató zene mindenképpen segíti az elalvást és a nyugodt pihenést. Ha ez nem lenne elég, akkor hallgathatsz valamilyen relaxációs zenét is. A lényeg, hogy próbáld meg tudatosan ellazítani a testedet. Figyelj oda a légzésre, lélegezz lassan és mélyen. Adj magadnak időt arra, hogy átgondold az aznap történt eseményeket. Ezután próbáld meg nem foglalkozni a még felmerülő gondolatokkal és kötelességekkel, próbáld csak pihenni, és ha ez sikerült, akkor valószínűleg másnap frissen és kipihenten fogsz ébredni.

A díjazott EmArtosok: Auróra, Ramóna és Timea

MIZUJS?

A japán PENTEL írószergyártó cég 40. és 41. nemzetközi rajzpályázatának díjkiosztóját szervezte meg a TIARA Kft. október 15-én Budapesten, a budakalászi Faluházban. Erre a díjkiosztóra összesen 105 gyermeket invitált meg a szervező – köztük jó néhány szabadaki nebulót is. Mint megtudtuk a 41. rajzversenyre 105 ezer gyermekmunka futott be a világ számos országából. Ilyen erős mezőnyben értek el nagyon szép

sikert mind a magyarországi, mind a szabadkai diákok. A Minisztérium fődíját **Turányi Andrea** kapta, aranyérmes **Dudás Erika** (mindketten egykor a Szent Száva iskola tanulói voltak), ezüstérmes **Lipták Ramóna** és **Jurcsák Timea** (EmArt Műhely), míg bronzérmes **Takács Leila**, **Uglik Auróra**, **Lipták Ramóna** (EmArt Műhely) és **Bugyi Nikolett** (Kizúr István iskola) lett.

EMI

Body painting és karaoke

Az idei gyermekhét különleges volt, mert először szervezték meg a testfestést az iskolánkban. Mindenki izgatottan várta a csütörtöki napot, mert ekkor került sor a versenyszámra. A 7. b osztályból Nagy Gergely és Dukai Tamás vettek részt mint modellek. A festők munkái magukért beszéltek. A fiúk ezzel kiérdemelték a 2. helyezést. Nagyon büszkéek vagyunk rájuk.

A testfestés izgalma este egy karaokebulival vezetjük le. Minden osztályból 3-3 tanuló vehetett részt. Bennünket Vítuska Áron, Horák Emese és Farkas Rebeka képviselt. Nagyon jól szórakoztunk. A zsűrinek nehéz dolga volt, de végül a következő eredmény

született: 1. hely Gandis Csongor–Mohácsi Gábor Soma, 8. a; 2. hely Paunović Petar; 3. hely Anitics Emese.

Ander Patrícia, 7. b, Hunyadi János iskola, Csantavér

Történelmi táborban

A történelmi tábort nagyon vártuk. Pénteken délután, fél négykor indultunk. Útközben sokat viccelődtünk, minden embernek, aki az utcán volt, intgettünk, zenét hallgattunk és énekeltünk. Zentán csatlakozott hozzánk Attila bácsi, Oromhegyesen pedig a tábor szervezője, Laci bácsi és csapata. Amikor megérkeztünk Tóthfalura, kipakoltunk majd lefeküdtünk. Rajtunk, kikindaiakon kívül mindenki bácskai volt. Rövid pihenés után előadásra mentünk, ahol Attila bácsi elmesélte, hogyan kutassunk a múzeumokban, levéltárakban, és milyen kérdéseket tegyünk fel a felnőtteknek a kutatással kapcsolatban. Ez után az egyórás előadás után egy újabbat hallgathattunk és nézhettünk meg. Hargita néni mesélt a múzeumokról és a múzeum világáról. Vacsora után a bemutatkozás maradt hátra. Megismertük a gyerekeket, akik Bajmokról, Pacsérről, Topolyáról jöttek, és mi is bemutatkoztunk. Péntek este egy kisebb buli volt. Hajnali fél négykor fektüdtünk le. Szombaton délelőtt körbejártuk a falut, ebéd után pedig megnéztük a zentai csata emlékére emelt emlékműveket. A zentai múzeumlátogatás után másfél óra szabadidőt kaptunk. Ez idő alatt fagyiztunk, egy esküvőn szedtük a cukorkát, sétáltunk, és még jobban megismertük egymást. A szabadidőt követően a városháza 56 méter magasán lévő tornácán sétáltunk, fényképeztünk és viccelődtünk. Vacsora után nagy bulit csaptunk. A kinos és a romantikus részeket kihagyom. Focimeccset néztünk, beszélgettünk, különböző játékokat játszottunk, amelyen mindenki beválasztott mutatkozott. Vasárnap reggeli után újabb előadás, majd, aki akart, sétált a faluban. Ebéd után pedig jött a fájó búcsúzkodás, és az út hazafelé. Nagyon hiányzik a társaság és a barátok. Remélem, még találkozunk és újra jött bulizunk.

**Lénárd Orsolya, 6. osztály
Fejős Klára iskola, Nagykikinda**

Tizenöt év · Három szöveg · Egy nagydíj

Felhívás a Dudás Kálmán versmondó versenyre

A Vajdasági Magyar Versmondók Egyesülete az idén tizenötödik alkalommal szervezi meg Nemzeti Vers- és Prózamondó Találkozóját Bácsfeketehegyen. A Dudás Kálmán költő-műfordítóról elnevezett találkozón minden 9. életévét betöltött magyar nyelvű versmondó részt vehet a Kárpát-medencéből. Az előadóknak két verssel vagy prózával kell készülniük az egyetemes magyar irodalomból, és egy művel a kisebbségi magyar irodalomból.

A verseny hagyományosan a szombati (november 19-i) elődöntővel kezdődik, és a vasárnapi döntővel zárul, ahol az értékes kortárs és klasszikus kiadványok mellett gazdára talál a találkozó fődíja, a Dudás Kálmán-díj is, melyet Nemes Fekete Edit keramikumművész tervezett és készített.

A rendezvény a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. és a Tartományi Oktatási, Közigazgatási és Nemzeti Közösségi Titkárság támogatásával valósul meg, a Feketics Művelődési Egyesülettel és a Vajdasági Magyar Művelődési Intézettel együttműködésben. A Találkozó egyben vajdasági selejtezője is a XII. Kárpát-medencei „Csengey Dénes” Vers-, Prózamondó- és Énekelt Vers Versenynek,

melyet minden páros évben a magyarországi Nagykanizsán szerveznek meg.

A nevezési díj 300 dinár. Egy kísérőnek ingyenes a részvétel, további kísérőket önköltséges alapon tudunk fogadni 500 dinár ellenében. A döntőbe jutott versenyzők és kísérőik részére térítésmentesen biztosítunk szállást.

Érdeklődni Barta Júliánál a +381/24/738003-as telefonszámon lehet hétköznapokon 19–21 óráig. Jelentkezés név, lakcím, életkor, telefonszám vagy e-mail cím, valamint a három választott vers vagy próza megnevezésével lehet, telefonon a fenti számon, vagy az alábbi címen:

Barta Júlia, 24323 Bácsfeketehegy, Lenin u. 29.,
vagy bartatenyi@gmail.com
vagy vmve.versmondo@gmail.com

Jelentkezési határidő: 2011. november 11.

A találkozó a Magyar Nemzeti Tanács kiemelt rendezvénye.

Helyszín: Kultúrotthon, Bácsfeketehegy (Feketić)

Időpont: 2011. november 19–20.

Start: 2011. november 19., 10.00 óra
Vajdasági Magyar Versmondók Egyesülete

Tűz, víz, levegő, föld Melyik a te elemed?

Számold össze, melyik betűből választottad a legtöbbet, majd nézd meg, hogy melyik elem a tied, és mi jellemző rád!

1. Melyik évszakot szereted a legjobban?

- a) A fagyos telet, ami az egész világot puha fehér bundába burkolja.
- b) A napsütötte nyarat.
- c) A színes faleveleket hozó őszt.
- d) A virágzó gyümölcsfákat hozó tavaszt.

2. Melyik a kedvenc drágaköved?

- a) A titokzatos smaragd.
- b) A sugárzóan kék zafír.
- c) A fényűző, aranyszínű topáz.
- d) A sugárzóan vöröslő rubin.

3. Milyennek képzeled az ideális nagymamát?

- a) Fiatal, divatos, lendületes, farmerben jár.
- b) Nagyon kedves, fantasztikusan főz, és még kötni is tud.
- c) Okuláréja van, és nagyon szeret meséket olvasni.
- d) Nyugodt, türelmes, segítőkész.

4. Mit rajzolsz a leggyakrabban?

- a) Mértani alakzatokat.
- b) Színes madarakat vagy más állatokat.
- c) Jeleneteket más emberek életéből.
- d) Képzelt alakokat.

5. Milyen szerepet szeretnél játszani egy tévésorozatban?

- a) Gazdag földbirtokost.
- b) Nyomozót.
- c) Mesefigurát.
- d) Mindenki által kedvelt sztárt.

6. Mit csinálsz a szabad idődben?

- a) Sportolsz.
- b) Főzöl vagy sütsz valami finom sütit.
- c) Tévézel vagy videózol.
- d) Rajzolgatsz, festegetsz.

Értékelés

Legtöbb az a válasz: VÍZ

Pozitív tulajdonságok: Magabiztos, energikus, gyors vagy. Kedveled a kalandokat, a kockázatot, és mindig tele vagy ötletekkel.

Negatív tulajdonságok: Lusta vagy, így aztán egy csomó remek alkalmat elszalasztasz.

A színeid: sötétkék, türkiz és ezüstszürke.

Legtöbb a b válasz: TŰZ

Pozitív tulajdonságaid: Kitartóan törsz a saját magad által kijelölt cél felé. Jó adag önbizalommal és vezetési képességgel áldott meg a sors.

Negatív tulajdonságaid: Néha elburjánzik az önbizalmad, ami idegesíthet másokat.

A színeid: piros és minden más élénk szín.

Legtöbb a c válasz: FÖLD

Pozitív tulajdonságok: Nyugodt természettel áldott meg a sors, ritkán húzod fel magad. Ha azonban valaki mégis felidegesít, igencsak epésen vágsz vissza. A barátaid minden helyzetben számíthatnak rád.

Negatív tulajdonságok: Néha túlzottan pedáns vagy.

A színeid: bézs, barna, sötétsárga

Legtöbb d válasz: LEVEGŐ

Pozitív tulajdonságaid: Igazi művészpalánta vagy, remekül festesz, fantasztikus verseket írsz. Nagyon eredeti módon öltözködsz. Szinte szétfeszít a benned rejlő energia.

Negatív tulajdonságaid: Néha meg lehetőségen szórakozott vagy.

A színeid: lila, aranyszín és égőpiros.

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizenhárom éves lány vagyok. Óriási a gondom, amióta elkezdődött az új tanév. Igaz, a nyári szünidőben eléggé laza voltam, éjszakáztam a barátnőmmel csetelve, mert a szüleim csak 11 óráig adtak ki-menőt. Nagyon nehezemre esik reggel korán felkelni, este pedig nem tudok elaludni. Minduntalan kifutok az időből mindennel: tanulás, iskola, otthon. Úgy tűnik, mintha az idő gyorsult volna fel, én pedig lassúbb vagyok a kellenél. Rengeteg a tanulnivaló mind az iskolában, mind otthon. Én pedig nem győzöm. Változtatni kellene, csak nem tudom, hogyan. Kérlek, segíts!

Válasz:

Kedves levélíró!

Nem vigasztalásnak szánom, de nem vagy egyedül ezzel a problémával. Nagyon sok iskolás meg felnőtt, dolgozó személy is ugyanezekkel a gondokkal küzd, mint te, azzal a különbséggel, hogy nálad, mint a tinik legtöbbszörénél, a serdülőkori fiziológiai lustaság is bonyolítja a dolgokat. Egy biztos, nagyon jó úton haladsz, mert először is megfogalmaztad, mi a gondod, másodsor, hogy segítséget kérsz a problémád megoldásához. Ha ehhez még hozzájön az akarat, kitartás, és keresel magadnak olyan személyeket, akik támogatnak elhatározásodban, biztosan sikerrel jársz. Az első lépés a változások útján az, hogy megfogalmazd azokat a célokat, amelyeket el szeretnél érni: pl. jobb tanulmányi eredmény az iskolában, jó időbeosztás, hogy mindenre jusson idő stb. Utána készíts egy listát, amire felírsz minden fontos és kevésbé fontos teendődet, ne hagyd ki az otthoni munkákba való bekapcsolódást sem (pl. portörletés, porszívózás, szemétkihordás), a különórákat, amelyekre jársz: tánc, zenede stb. is a listán legyenek, de ne maradjon ki a rendszeres testedzés, mozgás sem, hogy a barátnővel való találkozásról ne is beszéljünk. Csoportosítsd a feladatokat területek szerint: pl. iskola, otthon, szórakozás, szabad idő stb. Rendezd a teendőket fontossági sorrendbe. Ez segíteni fog abban, hogy milyen sorrendben valósítod meg a teendőidet. Készíts heti időbeosztást a felkeléstől a lefekvésig, amibe beépítetted az időszükségletet is. Könnyítést jelent, hogy hétről hétre iskolába jársz, és megvan az órarended. Ismert a választott tantárgyak sorrendje is, ami jobb esetben már be is van építve az órarendbe, előóra vagy utolsó óra formájában, vagy külön be kell menni az iskolába az ellenkező váltásban. Ha két váltásban jársz iskolába, akkor két hétre szóló beosztást készíts. Az állandó teendők számbavétele után a megmaradt időben oszd el a többi teendőidet is, köztük az olyanokat is, mint a szabad idő és relaxáció, amire feltétlenül szükségünk van, hogy feltöltődjünk, és örömmel várjuk az új napot. Vezess határidőnaplót, noteszt, leckefüzetet. Felső tanulóként dedós módszernek tűnhet, de minden tanulásmódszertannal foglalkozó szakember ajánlja, sőt megköveteli, hogy a gyerekek, akivel foglalkozik, legyen ilyen emlékeztetőfüzete. Hogy ez mennyire fontos dolog, bizonyítja az a tény is, hogy minden sikeres vagy „fontos” embernek határidőnaplója, palmtopja stb. van, mert elfelejtenék, hogy mikor mi a teendőjük. Különböző is nemhiába született jó néhány szólás és közmondás, mint pl.: „Az ember feje nem káptalan”, vagy a másik mondás, hogy „Az okos ember írja, az ostoba meg fejben tartja.” Gondolj arra, hogy a fejedet értékesebb infók tárolására is használhatod, mint pl., hogy hanyadik oldalon kezdődik a történelemlecke. Ebbe a naplóba, „okosfüzetbe”, „zseniális leckefüzetbe” (te is adhatsz neki nevet) feljegyezheted mindazt, amit NEM SZABAD ELFELEJTENED: óráról órára a tanulni- és írnivalót; néhány olyan osztálytárs telefonszámát, akik biztos, hogy felírtak mindent az órán; az aktuális írni- és megtanulnivaló

Oktober”

mellé írd oda a dátumot is, hogy mikorra kell (ez nagyon fontos a versek, dolgozatok, ellenőrzők, tesztek stb. esetében); ebben a füzetben van a helye annak is, ha valamilyen könyvet, segédeszközt, tanszert kell beszerezni; itt a helye a közlejtőben várható iskolai programoknak, jelentkezési határidőknek, befizetési dátumoknak.

És ott lehet a napi tennivalók listája is (amit számítógépen is elkészíthetsz magadnak, és amit kinyomtathatsz, és jól látható helyre ki is tűzhetsz). Ezen tüntesd fel az összes iskolán kívüli rendszeres vagy alkalmi programodat és azok időszükségletét, a feltétlenül megtanulandó, elvégzendő leckéket (időszükséglettel együtt). Itt megláthatod azt is, ha túl sok programot szerveztél magadnak, és ezek a tanulás rovására mehetnek. A szemed előtt lógó papírnak meg még lelkiismeret-ébresztő funkciója is lehet a számodra.

A napi tennivalók listáján minden elvégzett tételt húzzál át színes filctollal, zsírkrétával, jelölőtollal. Minden áthúzott, kipipázott tételtől határozottan jól fogod magad érezni. Persze ez akkor történik, ha a lista elkészítésekor reális voltál. A nap csak 24 órából áll, és aludnod is kell. Este megjutalmazhatod magad valami aprósággal – ha mindennel végeztél. Ha pedig nem sikerült teljesítened a feladataidat, gondold végig, hogy mi volt ennek az oka. Lehet, hogy ez túl bonyolultnak tűnik, de az effajta visszatekintés kiváló alkalom arra, hogy végiggondold, mi minden történt veled aznap. Ez azért is hasznos, mert másnap talán jobban tudsz majd gazdálkodni az időddel, és kialakul egy esti rítus az életedben, ami hozzásegít a nyugodt alváshoz.

Falnaplót is használhatsz, amibe minden hónapban bejelölöd az aktuális elvégzendő feladatokat, fontos eseményeket (intőosztás, félév, év vége, őszi, tavaszi, nyári szünet, születésnapok, más ünnepek stb.).

Az időbeosztás elkészítésében, ha jártas vagy az internet és a számítógép használatában, különböző kereső és levelező programok is segíthetnek, pl. a Google (gmailen belül), Mozilla Firefox (Thunderbird) stb., emlékeztetőket küld neked a program, ha jól elkészítetted a tervedet. De ezt inkább az informatikanároddal beszélj meg.

Ha szükség van rá, légy rugalmas, mert jöhetnek váratlan helyzetek, órarendváltások, más események, amelyek miatt újra kell tervezned az adott napodat, hetedet. Feltehető a kérdést, miért tartjuk fontosnak a terveknek, szándékoknak, feladatoknak a leírását. Lesz, aki azt mondja, hogy minek ez a sok írogatás. Jó tudni: hogy minden, amit leírunk, és szándékunkként megfogalmazunk, sokkal erősebb kényszert jelent, mintha csak gondolatainkban köteleztük el magunkat. Vannak olyan személyek, diákok, akik szeretnek halogatni. Majd..., halljuk tőlük. Az ilyen diáknak érdemes figyelmeztető cédulákat írni, és ezekkel körülvenni magát. Ha elbizonytalanodik, és a lustálkodást választja, legyen, ami figyelmezteti az idő múlására.

Mindenesetre, ha ügyesen osztod be az idődet, betartod a tervezett ütemtervet, biztos, hogy sikerrel jársz majd a változások útján. Ha emellett gyakoroltad a kitartást, rendszerességet, következetességet, biztos, hogy rengeteg problémát elkerülsz, és azt veszed észre, hogy jobb lettek az osztályzataid, elégedett leszel önmagaddal, és a szüleid és tanáraid is dicsérni fognak.

Ha mindez nehéznek tűnik, kérj segítséget. Fordulj bizalommal az osztályfőnöködhez, az iskola pszichológusához, pedagógusához, de bizonyára a szüleid is segítségre lesznek. Az is megkönnyítheti az életedet, ha ebben a tervezési és változási próbálkozásban összefogsz a legjobb barátnőddel, és egymást támogatjátok és bátorítjátok az úton, amelyiken elindultatok. Sok szerencsét!

Szóló szőlő

Mióta az eszem tudom, mindig éltem-haltam a szőlőért. Ma is azt tartom, hogy nem teremtett ahhoz fogható gyümölcsöt az Úristen. Ha úgy volna benne módomban, mint ahogy nincsen, ma se enném lágy kenyeret sose szőlő nélkül.

Gyerekkoromban is az volt a legnagyobb örömöm, mikor édesapám a vállamra csapott:

– Nyergelj, legény, kimegyünk Galambosba. Megnézzük, zsendül-e már a szőlő.

No, a nyergelés hamar megesett. Mindössze a csizmacskámat kellett lerántani a lábamról. Másfél óra járásra esett a galambosi szőlő, de csizmában ki nem futotta volna három óra: akkora homokot kellett odáig gázolni.

Mire kiértünk, átlépett már a juhász az árnyéka felett: delet kongattak a galambosi csőszők. Édesapám kivette a csíkos tarisznyából a kakastejes kenyeret, lekanyarított belőle egy karajt, és a markomba nyomta.

– Gyerünk, keressünk hozzá szőlőt, ha le nem szüretelték már az érettjét a seregélyek.

– Csak ki, csak ki, csak ki! – rikácsolták haragosan a seregélyek, ahogy megláttak bennünket. A magunk szőlőjéből tessékelték ki bennünket az arcátlanok. Hanem édesapám nagyon értett a nyelvükön. Feleletképpen közéjük hajított egy szőlőkarót, erre egyszerre elfüstölt a dézsmáló had.

Nagy csendesség támadt, csak a nagy levelű szőlőgallyak bókoltgattak körülöttünk, büszkén mutogatva mosolygó fürtjeiket.

– Nézd ezt a piros dinkát – kérkedett édesapám –, a hajnal megszégyellhetné magát mellette.

Hanem biz azt nem látta többet a hajnal, mert mire a pászta végére értünk, csak a csutkája maradt.

– Hát ez a fehér bajor – mutogatott tovább édesapám –, nincs az a méz, amelyik fölérne vele.

Magam is megbizonyosodtam róla, hogy a fehér bajor szőlő édesebb a méznél.

Egy fűrtöt se hagytam belőle a tőkén.

– De még azt a fekete kadarkát meg kell kóstolnod! Ilyet még álmodban se ettél.

Nemigen kínáltattam magamat, hanem hozzáláttam a mustos fehérhez, most már csak úgy kenyér nélkül. Hanem a rózsalogashoz már nem éreztem semmi étvágyat. Nagyon elteltem a szőlővel. Hiába dicsekedett most már édesapám a piros szagos szőlővel, a tömött szemű gránáttal, az aranyos bakatorral: rájuk se néztem.

– Nem ér ez semmit, édesapám, ha szőlő szőlő nincsen közte.

– Hát az mi fán terem?

– Hát a mesében, édesapám.

– Jaj, gyermekem, nagyon rég volt ám az, mikor én Meseországban jártam. Hanem azért megállj, mire hazafelé fordítjuk a csikókat, keríték én neked olyan szőlő szőlőt, hogy még meg is sokallod a beszédjét.

Elálmosított a szőlőshogás, a méhecskedongás, a tücsökcirpegés, hanem ez az ígéret egyszerre kiverte a szememből az álmod. Hej, kicsoda öröm lesz az, ha holnap eldicsekedhetem a pajtásaimnak:

– Úgy néztek rám, gyerekek, hogy én már szőlő szőlőt is ettem!

Búcsúzófélben csókoltatta már a nap a nyárfák hegyét, mikor azt mondja nekem édesapám:

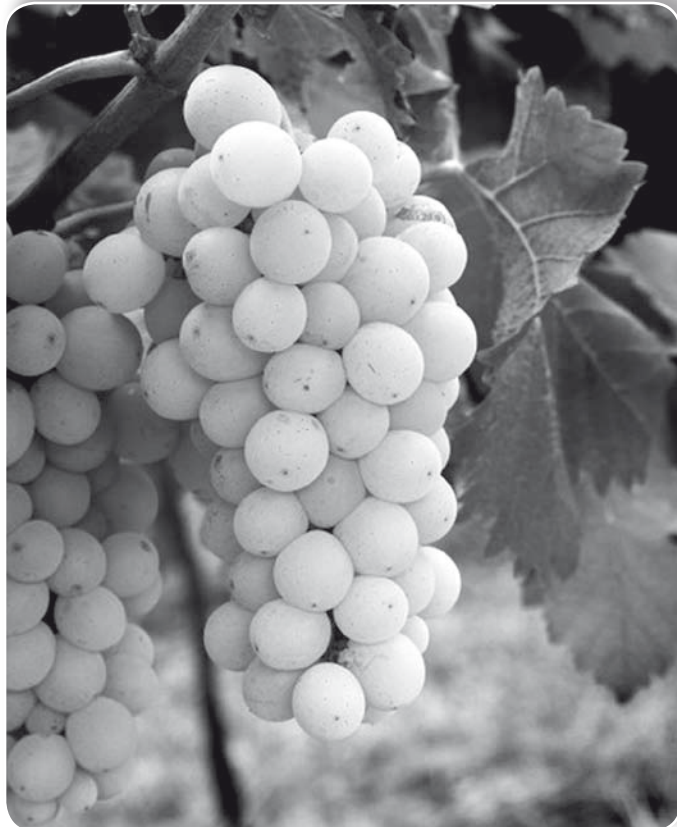
– Hallod-e, cselédem, most már jó lesz, ha útnak veszed magad. Én még egy kis kerülőt teszek a keresztapádék szőlője felé. Hanem jól a tenyeredbe szedd a lábad, hogy előbb otthon ne legyek, mint te.

– Hát a szőlő szőlő? – kérdeztem ijedten.

– A' biz igaz! Ígéret: adósság.

A gunyhóknak végiben nyomorgott egy árva szőlőtőke. Apró fodor a levele, ritka szemű, hitvány a termése, petrezselyemszőlőnek csúfolják a jámbort. Erről szakított le édesapám egy fej szőlőt.

– Itt a szőlő szőlő – mondta mosolyogva, nekem azonban egyszerre sírhatnékom támadt.

– Hiszen ez csak petrezselyemszőlő. Annak is hitványa. Olyan kemény, hogy nyulat lehetne vele lőni.

– Ne törődjél vele, fiacskám. Jutka húgod ezt is megköszöni, ha hazaviszed neki. Tudod, mennyire rimázkodott szegényke, hogy neki is jutassunk egy kis madárlátta szőlőt.

– De ez nem szőlő szőlő! – kötözködtem könnybe lábadt szemmel.

– Majd megvállik – vette apám komolyra a szót. – Majd meglátod, hogy elmondja ez nekem estére, hogy szófogadó gyerek vagy-e. Még azt is kitudom tőle, hogy szereted-e a húgodat.

Megindultam a szőlővel hazafelé, de olyan búsan ballagtam, mint akinek az orra vére folyik. Az öreg diófán éppen vackolt a sárgarigó, rám kiáltott nagy vidáman:

– Van dió, millió, kell-e dió, fiú?

Mérgemben majd hozzávágtam a petrezselyemszőlőt.

– Edd meg a diódat, ha nem tudod megmondani, merre terem a szőlő szőlő!

Ahogy a szőlők közül kiértem az országútra, leültem pihenni a gepszélre. Fáradt is voltam, szomjas is voltam: lecsíptem egy szemet a petrezselyemszőlőből.

– Nini – mondtam –, nem is olyan rossz. Hanem Jutkának mégiscsak nagyon savanyú volna.

A második szem még jobban esett, aztán meg már eszembe se jutott olvasgatni őket. Éppen beértem a kisajtónkon, amikor bekaptam az utolsó szemet. Nem maradt a kezemben, csak az üres csoma.

Édesapám csakugyan megelőzött. Ott ült a küszöbön, ölében Jutka húgom, vígan tapsikolva élem két kis tenyerével.

– Ehol hozza neked Ferkó bátyád a szőlőt, ehol-e – mondta neki édesapám.

Szégyenletemben kiejtettem a kezemből a szőlőcsutkát. Édesapám fölkapta, és tenyerére fektette.

– Szőlő szőlő, mondd meg nekem, szófogadó gyerek-e az én Ferkó fiam, akinek én azt parancsoltam, hogy hozza haza a szőlőt a kis hűgának!

Én már bújtam volna a föld alá, mikor édesapám újra megszólalt:

– Szőlő szőlő, mondd meg nekem, szereti-e ez a gyerek a kis testvérjét. No, Ferkó, szőlő szőlő-e a petrezselyemszőlő?

Bekotródtam a szoba sarkába, s tán még most se jöttem volna elő, ha elférnék benne. Azzal pedig sose dicsekedtem el a pajtásaimnak, hogy én már szőlő szőlőt is ettem.

A halloween története

A halloween manapság a boszorkányok, kísértetek ünnepe. Október 31-én este tartjuk.

A druidák, tehát a kelta papok szerint ezen a napon áll a Föld a legszorosabb kapcsolatban a szellemvilággal. Ez a nap egyébként a szüreti felvonulás ideje is.

A pogány kultúra szerint a középkori boszorkányok különféle ünnepeinek egyike a fekete szombat, boszorkány-szombat, ha október 31-e szombatra esik éppen. Ilyenkor aztán sörpünyélen és fekete macskával, bozontos hajjal és nagy bibircsókkel lehet kivonulni az utcára, és feketére festett fogakkal mosolyoghatunk a világra.

A katolikus tradíció szerint minden szent kapott egy napot, amikor éppen őt tisztelték, ünnepelték, de bizony több volt a szent, mint a naptári nap, így ki kellett jelölni egy napot, amikor minden szentet egyszerre megünnepelhettek, ez lett hát a 8. századtól a november 1-je, mindenszentek napja. Az ezt megelőző napon este ünnepséget rendeztek All Hallows Evening – minden szentek estéje néven.

Galambos Bernadett

Töklámpás

*Földön nőttem kúszva, mászva,
míg megnőttem a kobakom.
Sütőtöként illatoznék
esténként az asztalon.*

*Csíkos lettem, zöld és sárga,
illatozni nem fogok,
fara gjál ki, véssél arcot!
Töklámpásod én vagyok!*

*Vigyorgok a kút kávján,
nevem tök, a Tóbiás.
Szemem ragyog gyertyafényben,
Én vagyok a töklámpás!*

*Szemem kerek,
szám vigyorgok,
gyertyafényben
tied vagyok.*

ZSIBONGÓ

Tökéből díszek

Tökös díszekkel nemcsak azok ékesíthetik otthonukat, akik rajonganak a halloweenért. Őszi zöldség lévén a tök ebben az időszakban a különböző kombinációkban igen dekoratívvá válhat.

Töklámpás

A töklámpás elkészítéséhez nincs szükséged másra, mint egy méretes tökre, egy alkoholos filcre, egy késre és egy kanálra.

Először is a késsel vágd le a tök tetejét, de ne dobd el, hiszen a művelet végén visszakerül a kalap a helyére. Ezután vágd ki a tök belsejét úgy, hogy a fala 2-3 cm vastag maradjon. Ha előkészítetted a tököt, akkor fel kell rajzolnod rá a mintát. Ha ezzel is megvagy, akkor nincs más dolgod, mint a késsel kivájni a körberajzolt mintát.

Az újonnan kifaragott műved tedd az erkélyre vagy a tornácra, tegyél bele egy gyertyát, gyűjtsd meg, majd tedd vissza a kalapját.

Tökmécses

Válassz olyan kisebb dísztököket, melyeknek az alja lapos, hogy ne guruljanak el. A tököcskék tetejét vágd le, belezd ki, majd pár órára tedd félre száradni őket. Állíts egy szép, hangulatos gyertyát a kifaragott tökébe, így kiváló alkalmi gyertyatartót készíthetsz.

Tökös tároló

Hasonlóan az előzőekhez, itt is le kell vágnod a tök tetejét, majd ki kell faragnod a belsejét. Kedved szerint arcot is adhatsz neki, de érdemes a rajzolt változatnál maradni, mivel a tök tároló gyanánt fog szolgálni, nem célszerű rá lyukakat vágni. Természetesen díszítheted különböző technikákkal, pl. akár ragaszthatsz is rá. Ha elkészült a műved, szárítsd ki. Ezután tehetsz bele cukorkát, bonbont vagy bármilyen őszi termést, ami a kezéd ügyébe kerül.

Egyszerű, de nagyszerű

Nem igényel kézügyességet és túl sok időt sem kell ráfordítanod, de a szépérzéked elő kell venned. Szerezz be néhány dísztököt, padlizsánt, cukkinit. Egy szép kosárban rendezd el őket némi őszi bogycs növény társaságában, és máris remek dísz kaptál.

Tökös finomságok

Süss tököt!

A tök nemcsak lámpásnak alkalmas, megsütve is isteni! Ráadásul egészséges: karotin, vitaminok tömkelege... már össze is fut a nyál a szánkban! A sütőtököt sok helyen már előkészítve árulják, ám ha te magadnak készítenéd el, akkor is könnyű dolgod van: csak vágd ketté a tököt, vágd ki a belsejét, majd vágd akkora szeletekre, amekkorákat szeretnél felszolgálni. Tedd a megmosott darabokat a forró sütőbe, és várj, amíg megpirulnak. Mindemellett, hogy a sütőtök nagyon-nagyon egészsé-

ges, rengeteg A-vitamint tartalmaz, s van benne kalcium, foszfor és magnézium is.

Tökjő puding

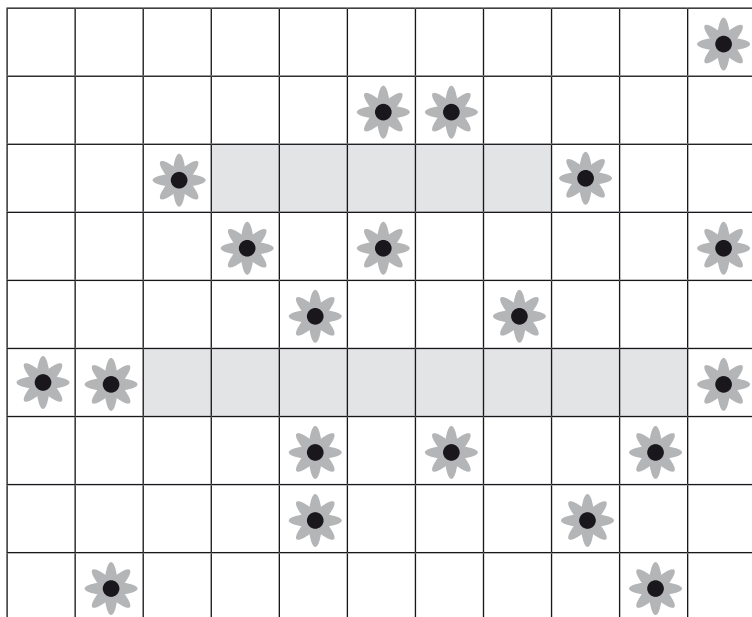
Hozzávalók: két csésze főtt, pürésített sütőtök, másfél csésze zabpehelyliszt, méz ízlés szerint, fél csésze dió, apróra vágva, egy csipet só.

Elkészítése: A lisztet háromszoros mennyiségű enyhén sós vízben feltesszük főni. Hozzátezzük a sütőtököt, és együtt sűrűre főzzük. Mézzel édesítjük. Kiviezett tálkákba szedjük, a tetejére diót szórunk.

TARKA OLDAL

Berakós rejtvény

- Miért késtél el, János? - kérdezi a tanárnő.
- Azért, mert nincs óram.
- No ne mondj ilyet, hiszen ott van a kezeden.
- ...

(A választ megtudod, ha berakod a rejtvénybe az itt lévő szavakat, betűhalmazokat.)

Kétbetűsek: ÁR, GÚ, HA, LA, MI, PK, RI, VI.

Hárombetűsek: PAD, PEJ, RLA, TOM, VAD.

Négybetűsek: ARAB, ÁGAZ, ELAD, ELLI, GÚLA, INOG, IRMA.

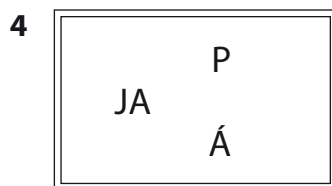
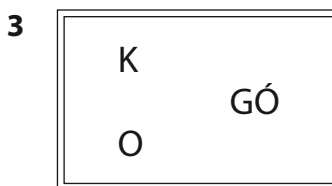
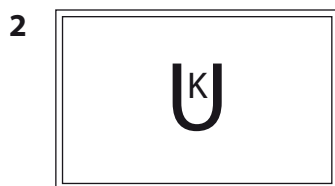
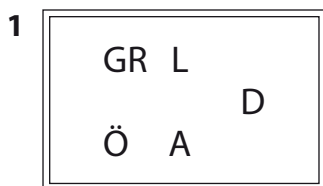
Ötbetűsek: ERKEL, GÖRBE, KERTI, ORION, VÉGRE.

Hatbetűsek: ALMALÉ, MONDAT.

Hétbetűs: TEMERIN.

Tízbetűs: KOPPENHÁGA.

Betűrejtvények

Skandináv rejtvény (30.)

Rejtvényünkben Matsuo Bashō japán költő Őszi est című költeményéből idézünk Kosztolányi Dezső fordításában. A versorokat kell megfejtenetek.

	NŐI NÉV	A „FALÓRÓL” HIRES	KONYHAI ESZKÖZ	ILYENTALAJ IS VAN	ÁRASZT	A FÖLDBŐL KIEMELŐ	FALRA AKASZTHATÓ
	NÉVELŐ	DEHOGY!	AUSZTRIA	TÁL BETŰI	OXITÉN		
		SZ					
	FÉL ÖT	ÓDON	ILYEN		KENDER-TÖRŐ		
	ÉJFÉL ELŐTT	GÁBOR MIKLÓS	FÉRFINÉV				
					CÁR BETŰI		
„R”	FORDÍTVA ÜT NAGY HAJÓHAD			ELEJÉN GÓZÓL KI SZERBÜL		KÉN	ADA ELEJE ŐSZI GYÜMÖLCS
FÜVES TERÜLET	GY	MAGYAR VÁROS FORDÍTVA SZALAD	MINDKETTŐ SZERBÜL	KAS FORDÍTVA	FÉL ÖT PAD KÖZEPE	HIM ÁLLAT	OND BETŰI (ÉK. F.) ELŐRE NYOM
ELŐVIGYÁZATOSAN KIS PATAK				ADAGOL A SZOBÁBA			2 OKÓR SZERBÜL
	FŐVÁROSA HAVANNA UGYAN!		EME	BŐR THAIFÖLD	HIDROGÉN	ZÉRÓ	VÉDED (ÉK. H.) LUXEMBURG
							 ŐZ

Szókihúzó

T	T	Ó	L	L	E	S	G
E	R	Á	T	I	G	A	K
G	A	O	E	R	N	Ő	C
T	D	L	M	O	A	L	I
R	U	T	S	B	B	A	T
Ü	D	R	Á	O	I	N	E
K	A	N	D	R	T	T	R
H	Z	O	N	G	O	R	A

CITERA
GITÁR
LANT

DOB
HARSONA
TROMBITA

DUDA
KÜRT
ZONGORA

Húzd ki a fenti szavakat balról jobbra, jobbról balra, fentről le, lentől fel és az átlók irányában. Ha összeolvasod a kimaradt betűket, ismét egy hangszer nevét kapod eredményül.

Lóugrásban

S	O	R	L	A
Á	Á	M	R	H
Y	O	T	R	V
T	S	O	E	O
N	L	N	Á	T

A lóugrás szabályai szerint fejtsd a rejtvényt, melyben egy bánáti és egy bácskai helység nevét rejtettük el.

Szótagolva

1	2		3	
4			5	6
		7		
	8			

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Miniszámjáték

3	4	2	
			4
4		1	
	3		2

A számok mindegyike (1, 2, 3, 4) csak egyszer fordulhat elő minden sorban és oszlopban, valamint a négyzetekben is.

Hang nélküli közmondások

1) S.K B.SZ.DN.K S.K .Z .LJ.

2) H.LLG.TN. .R.NY

Pótold a hiányzó magánhangzókat!

A 29. szám megfejtései

Keresztrejtvény

– Ha szépen alszotok, holnap megyünk a strandra.

Betűrejtvények

1. dráma, 2. opera, 3. kabaré, 4. operett

Szókihúzó

történelem

Keresztszavak

Vízszintesen: éléskamra, csatársor, koholmány

Függőlegesen: diós torta, szakállas, takarmány

Körszámtan

215 – először kivonunk 47-et, majd megszorozzuk 2-vel

Csak logikusan

csokis fagylalt

Betűpótlás

Mónika

A 28. skandináv rejtvény megfejtése

NOVAK ĐOKOVIĆ, WIMBLEDON

Könyvjutalmat kap

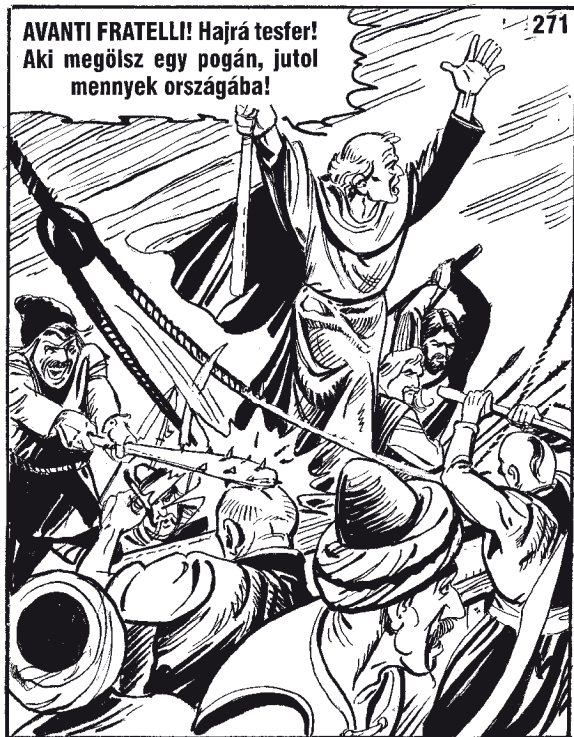
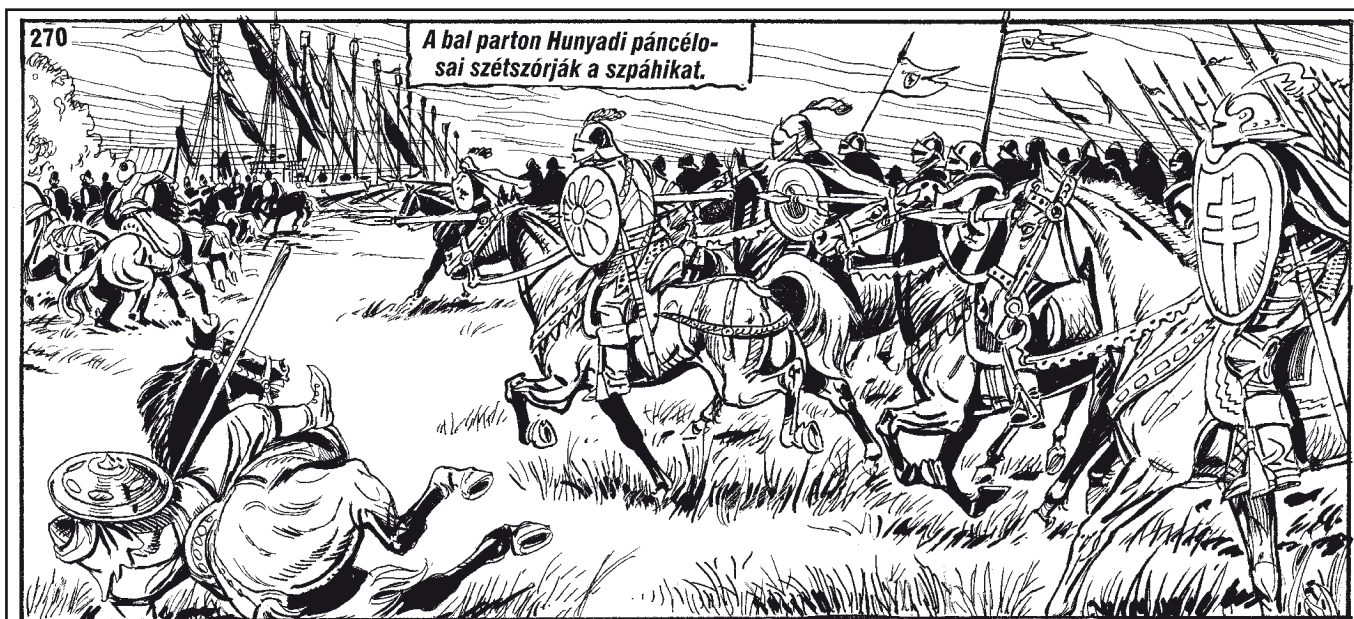
Mészáros Angéla, Zenta

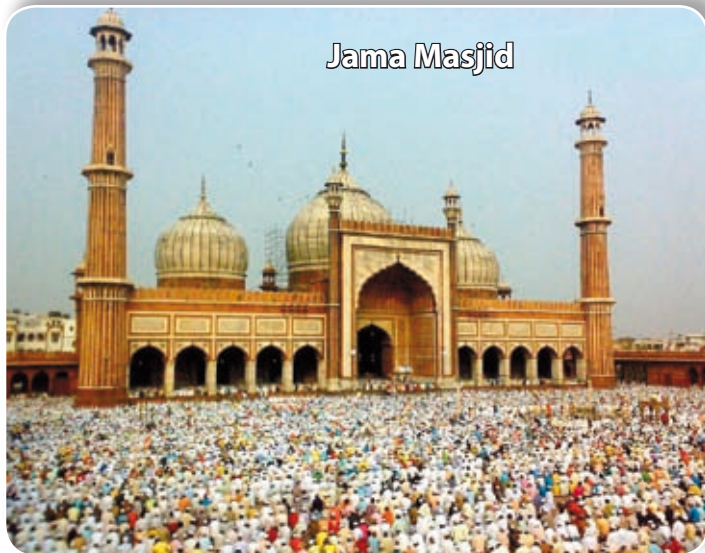
Vízszintes sorok: 1. Kerti vetemény, 4. Kenyértésztából sütik, 5. Bifláz, 7. Az egyik oldal, 8. Középtérték.

Függőleges sorok: 1. Magról nevelt átültetésre váró növény, 2. Ragozott, 3. Pakol, 6. Oldalt levő. – Szótagolva fejtsd!

A fekete lovag

Hunyadi József regényéből
írta és rajzolta Fazekas Attila

Jama Masjid

Atöbb mint egymilliárd lakosú India fővárosa, Delhi egyszerre kibírhatalanul zajos és meglepően csendes, hivalkodóan gazdag és kétségbeejtően szegény. Multikulturális főváros, a világ egyik legrégebbi települése, a második legnépesebb város a világ második legnépesebb országában. Ide teszünk most egy rövid, pörgő virtuális látogatást.

Humájun síremléke reggeli fényben a legszebb. 1562-ben kezdték építeni a császár özvegyének kívánságára, s nyolc év alatt készült el. Az elegáns vörös-fehér mauzóleum és a körötte pompázó park építészeti tökélye a Taj Mahaléval vetekszik. Mindkét építészeti remekmű elődje a szamarkandi Guri Amir, Timur Lenk mauzóleuma, de Indiában Humájun volt az első uralkodó, akit paradicsomi kertbe temettek el. A tökéletes geometriai formákra osztott kert két kettéágazó csatornája az iszlám Paradicsom négy folyóját idézi. A csatornák a mauzóleum alatt eltűnni látszanak, s a háta mögött ismét felbukkannak, utalva a Korán a Paradicsom Kertje alatt hullámozó folyóira.

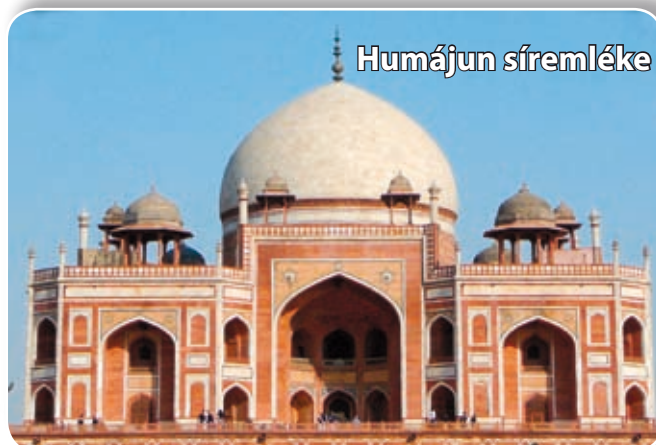
Fogj egy taxit, és vitesd magad Újdelhi központjába, az India Kapuja háborús emlékműhöz. Áldozz egy percet az első világháborúban és az afgán háborúban meghalt névtelen katonák emlékének, majd fordulj rá a Királyok Útjára – Rajpath –, amely a Rashtrapati Bhavanhoz, India miniszterelnökének hivatalos rezidenciájához vezet. A brit uralom idején az indiai alelnökök laktak itt, s Mountbatten alelnöknek köszönhető a palotát és a sugáratat övező csodás park, többszáz kertész dolgos munkájának eredménye. Mindenütt piknikező családok élvezik a reggelt. Vegyél képeslapot és reggelit egy utcai árustól – de vigyázz, semmi nyersét –, és ülj le egy fa alá. Ha nem találsz inyedre valót, válaszd a jégkrémet, legalább húsit, aztán nézz végig egy krikettmeccset.

Vedd az irányt Ódelhi felé, és látogasd meg a vörös erődöt. Eredetileg a mogul királyi család rezidenciája volt, s egykor háromezren laktak, majd a britek katonai táboraként használták, ma turistalátványosság. Az erőd a Yamuna folyó partján fekszik, amely a falakat körülvevő várkokat táplálja. Belső terei a perzsa, európai és indiai művészet keveredéséről árulkodnak. A királyi lakosztályok épületei a trón mögött egy emelvényen kaptak helyet, s a Yamuna folyóra néznek. Egy vízcatorna köti össze őket, amely minden épület közepén keresztülfolyik – ez a Nahr-i-Behisht, vagyis a mennyei folyam, s a palota is a Korán Paradicsomát idézi. Az épületek falába számos helyen bevették: ha létezik földi Paradicsom, az itt van...

Miután sikerült kikerülnöd az erőd kapujában ostromló utcai árusokat, indulj el a Dariba Kalanon, az ezüstúton. Egykor mindenféle csodás ékszer, arany, ezüst és ékkő népszerű piaca volt, ma főként csak ezüstárut kínálnak üzletei, de óriási választékban. Menj tovább egyenesen, és hamarosan páratlan látvány tárul eléd: a Jama Masjid, India legnagyobb, legismertebb és legszebb mecsete. A vörös homokkőből és fehér márványból épült iszlám remekmű Jahan sah (vagyis 'a világ ura') mogul uralkodó utolsó nagy alkotása. A mecsetet 1650-ben kezd-

UTAZZ VELÜNK!

Delhi, a pezsgő megapolisz

Humájun síremléke

ték építeni, s ötezer munkás hat éven át dolgozott rajta. Három óriási kapuja, négy tornya és két, negyven méter magas minaretje van. Huszonöt ezer hívő imádkozhat itt egyszerre. Menj fel a déli minaretbe, páratlan a látvány.

Ebédidő! Irány vissza a bazárba, a vörös erőddel szemközt a labirintusszerű bazár legzsúfoltabb főutcáján számtalan kávézó sorakozik. Válassz egy szimpatikust, és rendelj dosát, töltött, rizlisztes palacsintát. Egy ízletes főfogásért 120 rúpiát kérnek, és a hagyományos indiai édes-ség igazi bűnös élvezet, ne hagyj ki!

Fogj egy biciklis riksát – ez a legjobb módja annak, hogy Ódelhiből kikeveredj –, és vedd célba a Connaught téri fűszerpiacot. Keress indiai kézimunkát, gyönyörűen kidolgozottak és nagyszerű ajándék az ott-honiaknak. A kézzel készített papír, textil és póló mellett kortárs indiai művészek alkotásait is megveheted.

Ints le egy taxit, és állapodj meg előre a viteldíjban – kb. 150 rúpia –, 10 kilométeres út következik a Kutub-komplexumhoz. Ez egy ókori és középkori épületekből és romokból álló együttes, legszebb és leghíresebb építménye a Kutub Minár, egy 72 és fél méter magas, ötszintes torony, a világ legmagasabb, téglából épült minaretje. 379 lépcső vezet fel a tetejére, számold, ha bírod... A minaretet Delhi első muszlim uralkodója kezdte építeni a 12. században, s utódai fejezték be. A minaret vörös homokkőből készült, kacskaringós faragványok és a Korán versei díszítik.

A komplexum legrejtélyesebb építménye egy hét méter magas vasoszlop, a minaret közelében áll. A dzsajn templomegyüttes központja lehetett, és legvalószínűbb, hogy Chandragupta II Vikramaditya idején épült, a 4. század vége felé – az oszlop tetején szanszkrit felirat méltatja Chandra királyt. Az oszlop különlegessége, hogy 98 százalék tömör vasból áll, s ennek ellenére a szabad levegőn állva 1600 éven keresztül nem korrodálódott. A legújabb kutatások szerint egy oxidálódást gátló anyaggal vonták be az oszlopot, de az anyagot azonosítani s az elméletet bizonyítani eddig nem sikerült... A legenda szerint, aki háttal az oszlopnak két karjával körbe tudja fogni, annak egy kívánsága teljesül.

Ha még nem vagy túl fáradt, nézz meg egy Bollywood-filmet. Delhiben a legtöbb moziban játszának bollywoodi alkotásokat, kérdezd meg a taxist, hol van a legközelebbi mozi, ahol ilyen filmet adnak. Itt egyben kipihened az egész napos rohanást és földolgozhatod a szebbnél-szebb látványok élményét...

Második nekifutás

Régebben a rajongóknak a világ végét jelentette, ha kedvenc együttesük feloszlott, és már akkor is megkongatták a vészkorongot, ha a csapat szünetelt. Manapság nem ennyire súlyos a helyzet, a rajongók ugyanis megtanulták, hogy szeretett együttesük akár megint összejöhet, egy-egy tagjuk más formációkban is előfordulhat, vagy szólókarrierbe is kezdhet, mielőtt újból találkoznak nosztalgiazenélésre. Az alábbiakban két olyan együttesről olvashattok, amelynek feloszlását, szünetelését sohasem bocsátották meg a rajongók.

Második nekifutás 1.

A No Doubt még januárban bejelentette, hogy új albumon dolgoznak. A tervek szerint a korongnak nagyjából mostanában kellett volna a boltokba kerülnie, de egyelőre csak egy nyilatkozat jelent meg a zenekartól, amelyben bejelentették, hogy a lemez megjelenése 2012-re csúszik át: – Az lett volna ideális, ha az idén végre megjelenik a lemez, de még nem készültünk el vele. Nem akarjuk siettetni a munkát, és csak úgy a piacra dobni az albumot, mert ezek a dalok fontosak nekünk. Szeretnénk, ha végeredményképp azt mondanák a rajongóink, hogy ez a legjobb lemez, amit valaha csináltunk. Addig viszont még sok munka vár ránk – állítják a zenekar tagjai. A No Doubt tehát tartja magát a „jó munkához idő kell” elvhez, az utolsó nagylemezük ugyanis a 2001-es Rock Steady volt, csak ne húzzák el túl sokáig, mert a rajongók már türelmetlenek.

Emlékeztetőül: A No Doubt 1986-ban alakult. Ska-nak indult, legalábbis John Spence, Eric és Gwen Stefani ebben a zeneműfajban képzeltek el. Az együttes több sikeres dalt szerzett, legismertebbek talán a Don't Speak, a Hey Baby, és az It's my life, Talk Talk-átdolgozás. Az együttes azonban 2004-ben pihenőre ment, mivel énekesük, Gwen Stefani szólókarrierbe

kezdett, és a divat világában is megmártózott. Gwen magánélete sem izgalommentes. Kiseb kalandja volt Tony Kanallal, az együttes gitárosával, amikor csatlakozott a No Doubt-hoz. Kanal kezdetben visszautasította őt, mert Gwen bátyja a barátja volt, és nem találta tisztesnek, hogy a barátja húgával kezdjen kapcsolatot. Az 1990-es évek végén mégis együtt jártak. Gwen kijelentette, hogy gyereket szeretne Tonytól, azonban Tony szakított vele, mert „levegőre” volt szüksége. Ebből a szakításból sok jó dal született, többek között a legismertebb számuk a Don't Speak.

Gwen 1995 decemberében találkozott egy No Doubt-koncerten Gavin Rossdale-lel, a Bush gitárosával. Eleinte titokban tartották a (táv)kapcsolatukat, majd 2002-ben összeházasodtak. Két évre rá kiderült, hogy Gavinnek van egy törvénytelen lánya egy korábbi kapcsolatából. Gwent lesújtotta a hír, nem vette fel a kapcsolatot a lánnyal, de a férje rendszeresen találkozik vele. Gwen végül lassan megenyhült, és 2006-ban megszülte első fiát, aki a nagyon fura Kingston James McGregor Rossdale nevet kapta, de nem járt jobban a

2008-ban született második fia sem, akit Zuma Nesta Rock névre kereszteltek.

Második nekifutás 2.

A Guns N' Roses újra amerikai turnéra indul – jelentette be a zenekar, amely utoljára 2006-ban koncertezett az Egyesült Államokban. Az Axl Rose együttese több mint 30 koncertet ad majd Amerikában, a turné első állomása Orlando. Nemrég felléptek a Rock In Rio fesztiválon, ami bemelegítés volt.

A Guns N' Roses 2010-ben Európában, Dél-Amerikában és Kanadában koncertezett, de az akkori dallistájukkal nem arattak túl nagy sikert. Ezt a hibát az amerikai turnéra készülve igyekeznek majd kiküszöbölni, felrészítik és lerövidítik a listát.

Emlékeztetőül: Amikor a rock lassan kezdett meghalni, és semmi érdekes sem történt a rock színterén, bombaként robbant be a Guns N' Roses, és az 1980-as évek végének, az 1990-es évek elejének egyik legmeghatározóbb együttese lett. Mielőtt azonban nagyot robbant, első fellépésükre csupán tizenhárman voltak kíváncsiak. Ez a szám viszont nem jelentett szerencsétlenséget a zenekarnak, és 1987-ben megjelent első nagylemezüket, az Appetite for Destruction, a rocktörténelem a legsikeresebb debütálásként tartja számon. No, ez már nagyot

robbant, persze ez sem azonnal, csak miután megkapta a megfelelő népszerűsítést. Az első stabilnak mondható felállásban Axl Rose, Slash, Izzy Stradlyn, Duff McKagan és Steven Adler zenélt. Addig is voltak a legnépszerűbbek, amíg ez a felállítás létezett. Utána megindult a hanyatlás, a tagok gyorsan cserélődtek, és lassan mindenki kivált. A 2008-ban megjelent Chinese Democracy tizenhat évnyi hallgatás után teljesen új formációval jelent meg. Axl Rose azóta is a viták és kritikák tárgya, mivel ő az egyetlen megmaradtős Guns-tag, a rajongók pedig valójában sohasem bocsátották meg az eredeti Guns 'N Roses szétesését.

Összeállította: L. M.

Rob a Green Day-filmben

A Green Day frontembere, Billie Joe szerint Robert Pattinson tökéletes lenne az American Idiot adaptációjának főszerepére. A film a 2004-es American Idiot album musicalfeldolgozása alapján készülne. A zenekar nem mással, mint Tom Hanksszel karöltve forgat majd, és mostanában a szereplőgárdát próbálják összeválogatni. Elsősorban Robert Pattinsonra szeretnének lecsapni, akit Billie már vagy két éve kiszúrt magának: – Arra a Twilighos sráca gondoltam. Elképesztően jó színész, még sokra viheti – áradozott róla.

Eredetileg olyan pletykák is felröppentek, hogy Billie Armstrong maga játszana a főszerepet, ahogy a musicalben is tette, de erről szó sincs. Az AFI frontemberének neve is szóba jött, de cáfolta, hogy szerepelne a filmben. A tervek szerint 2013-ban megjelenő filmet valószínűleg Michael Mayer rendezi majd, a zenekar pedig egyelőre következő lemezükön munkálkodik.

Önbizalomhiány vagy szerénység?

Kristen Stewart egy interjúban elmondta, hogy egyáltalán nem tudja kordában tartani izlését. Tisztában van vele, hogy olykor teljesen rakoncátlanul néz ki. Az Alkonyat szépsége, akit egyébként tavaly a világ hatodik legvonzóbb nőjének választottak, elmesélte azt is, hogy szeret öltözködni, és akárcsak más, ő is a szekrény előtt szenved, mire kitalálja, mit vegyen fel. Amikor stílusáról kérdezték, csak annyit mondott, hogy zavaros, és ez a sokoldalúságának az ára, de egy cucc biztos: a farmernadrág!

– A színészek általában szakmájukon kívül jártasak a divat világában is, mert a kinézetüket sok kritika éri. Mindenhol árgus szemekkel figyelik őket, és nem engedhetik meg maguknak, hogy ne fordítsanak gondot a külsejükre. Mindettől függetlenül szeretem saját magam kiválasztani, hogy mit hordok, ha mégis azt mondják, hogy vonzó és csinos vagyok, nem értem, mi miatt tartanak annak – mondta Kristen, mint ahogy azt is, hogy Londonban járt a Fashion Week alatt, ami ugyan nem az ő asztala, de szereti a várost, mert szinte észre sem veszik az utcán, és nyugodtan elvegyülhet a tömegben.

Magát alakítja

Életrajzi musical készül Susan Boyle-ról, amiben nem más, mint maga az énekesnő alakítja majd önmagát. No jó, ez azért így nem teljesen igaz, nem végig Susan Boyle lesz a főszereplő, ő csak a finaléban énekl majd az I Dreamed A Dream című dalt, amellyel a brit tehetségkutató műsorban lázba hozta az egész világot. Az előadás többi részében Elaine C. Smith játssza az énekesnőt.

A musical premierjét a Newcastle-i Theatre Royal színpadán tartják, a tervek szerint jövő év tavaszán, majd az előadást Angliaszerte bemutatják: – Nagyon izgatott vagyok, hogy szerepelhetek az életéről szóló musicalben. Rettenetesen várom, hogy színpadra lépjek, és színészekkel együtt játszassak – mondta Susan Boyle.

Santana iskola

A Los Angeles-i iskolaszék jóváhagyta, hogy egy San Fernando völgyben álló oktatási intézményt átkereszteljenek és elnevezzenek Carlos Santanáról. Az iskola neve Carlos Santana Arts Academy lesz, elismerésül a gitáros zenei múltjáért és a gyermekekkel kapcsolatos karitatív tevékenységéért. A zenész rendkívül örül a megtiszteltetésnek, és egy levelet is írt a Los Angeles-i iskolaszéknek, biztosítva őket arról, hogy továbbra is nagy elkötelezettségű a minőségi oktatásnak. A gitárszeni Carlos Santana egyébként Mexikóban született, de a gyermekkorát San Franciscóban töltötte, ennek köszönhető, hogy Kaliforniában neveznek el róla iskolát.

Egy hűvös szombati napon (október 8.) az **újvidéki Petőfi Sándor Általános Iskola felsősei** kirándulni mentek Szenttamásra és Zentára. Én is közöttük voltam.

A mi osztályunkból Eriket kivéve mindenki jelentkezett. A tanárnők közül pedig a magyartanár, matektanár és a biológiatanár is jött velünk.

Az utunk először **Szenttamás** felé vezetett, **Gion Nándor író szülőházához**. Mikor megérkeztünk, és kiszálltunk a buszból, iszonyatosan hideg volt.

Az emlékház udvarában két néni várt minket: **Horváth Futó Hargita** és **Drobnyik Aranka** tanárnők. Sok érdekes dolgot meséltek az író életéről, majd kaptunk egy feladatlapot is, hogy nézelődés közben töltsük ki. Mikor beléptünk az író szülőházába, meglepődtem, mert azt gondoltam, hogy egy közönséges ház lesz, közben olyan volt, mint egy múzeum. Ott voltak kiállítva az író dolgai pl.: a napszemüvege, írógépe, biciklijé, citerák, különféle írószerek, könyvek stb.

Miután leellenőriztük, hogy jól oldottuk-e meg a feladatlapot, elsétáltunk a kálváriáig, útközben megnéztük a Szív nevű vízesést, egy régi malom maradványait, majd rábukkantunk egy játszótérre, és kipróbáltuk az ott található játékokat.

Beültünk a buszba, és irány **Zenta**. Gyorsan megtaláltuk az **IQ parkot**. Nagyon érdekes hely. Voltak ott logikai játékok, különféle kísérleteket lehetett kipróbálni. Sok mindent megtanultam ott. Nekem a legérdekesebb az volt, amikor beálltunk a szappanos vízes edény középsőbe egy abroncsba. Azt meglö-

Kiránduláson voltunk

työgtette két társunk és, amikor felemelték, úgy nézett ki, mintha szappanbuborékban állnék. Márkónak meg az tetszett, amikor beült egy forgószékbe, a lábát egy lábtartóra tette. Valaki megpörgette az előtte álló biciklikereket, majd a kezébe adta. A széke arra forgott, amerre a forgó kereket fordította. A fiúk többsége a lufi levegővel való lökdösését kedvelte. Meleg volt az idő, hogyan keletkezik az örvény, a Golf-áramlat, mi mindent lehet csinálni mágnissal. A lányok egy része tükörből rajzolt, vagy különféle tükrökben nézegette magát.

Miután haza indultunk volna, játszottunk még egy órácskát egy közeli parkban, majd elsétáltunk a Tisza-partig. Hazafelé a buszban jót szórakoztunk Ászim kutyájával, ami persze a mobilján volt, és úgy játszottunk vele, hogy amit mondunk, azt ő visszamondta, csak valami nevelés hangon.

Otthon vidáman meséltem a szüleimnek a kalandról, és elmagyaráztam, hogy mit láthatnak a képeken.

**Szoboszlai Leóna, 5.,
Petőfi Sándor iskola, Újvidék**

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Tájékoztatási, valamint
Kisebbségi Titkársága

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

Szerbiai Művelődési
Minisztérium

A határon túl élő magyarok
megsegítéséért

TippNet INTERNET
Internet szolgáltatás
ADSL - Wireless - DialUp
Számítógépek árusítása
kedvező hitelfeltételekkel
Hálózatok telepítése és karbantartása
(024) 555-765 Karadjordje U1 2. Szabadka
support@tippnet.rs www.tippnet.rs

Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

- YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
- Kiadja a Magyar Szó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Megbízott igazgató: **Bordás Győző** ■ Megbízott főszerkesztő: **Varjú Márta** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
- Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefonon) ■
- Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/557-304 ■
- Dinárfolyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
- Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■
- Készült a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■
- Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerk@jopajtas.info ■